111/2006 Sb.
Zákon

ze dne 14. března 2006

O pomoci v hmotné nouzi

SHRNUTÍ ZÁKONA OD DOSTUPNÉHO ADVOKÁTA

JUDr. Ondřej Preuss, Ph.D.
Garant obsahu

Zákon o pomoci v hmotné nouzi nabízí záchrannou síť. Zákon č.111/2006Sb., **hmotná nouze**, zavádí **příspěvek na živobytí**, **doplatek na bydlení** a **mimořádnou okamžitou pomoc**.

Úřad práce posuzuje příjem a majetek; vlastník auta nad 10let starého pomoc neblokuje. Žadatel spolupracuje a hledá práci, jinak se částka sníží na **existenční minimum**. Doplatek pokryje rozdíl mezi příjmem a náklady na bydlení.

Na topnou sezónu lze žádat jednorázovou dávku na kotel. Vydaná potravinová banka se nepočítá jako příjem. Kontrola docházky na rekvalifikaci je podmínkou.

Nestyďte se požádat; pomoc je dočasná a má zabránit dluhům a sociálnímu pádu.

Vyhlášeno dne 31. března 2006, datum poslední novelizace 1. července 2025

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek [1]) fyzickým osobám (dále jen „osoba“), které se nacházejí v hmotné nouzi, prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi (dále jen „dávka“).

(2) Každý má nárok na základní sociální poradenství vedoucí k řešení hmotné nouze nebo jejímu předcházení.

§ 2

Hmotná nouze

(1) Pro účely posuzování stavu hmotné nouze se příjmy a sociální a majetkové poměry osoby, která žádá o dávku, posuzují společně s příjmy a sociálními a majetkovými poměry dalších osob. Okruh těchto společně posuzovaných osob se posuzuje podle zákona o životním a existenčním minimu[2]), pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Osoba se nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob

a) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24), nebo

b) dosahuje sám nebo spolu s příspěvkem na živobytí podle § 4 odst. 1 písm. a) částek živobytí, ale nepostačuje k zabezpečení odůvodněných nákladů na bydlení (§ 34) a služeb s bydlením bezprostředně spojených (dále jen „odůvodněné náklady na bydlení“),

přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejích základních životních podmínek je tak vážně ohroženo.

(3) Osoba se považuje za osobu v hmotné nouzi též, jestliže nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, avšak s přihlédnutím k jejím příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům jí hrozí vážná újma na zdraví.

(4) Za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, kterou postihne vážná mimořádná událost a jejíž celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami; vážnou mimořádnou událostí se pro účely tohoto zákona rozumí zejména

a) živelní pohroma (například povodeň, vichřice a vyšší stupně větrné pohromy, zemětřesení), požár nebo jiná destruktivní událost, ekologická nebo průmyslová havárie,

b) jiná událost, kterou nebylo možné s ohledem na její rozsah předvídat ani jí předejít, v jejímž důsledku je osoba z důvodu nedostatku finančních prostředků ohrožena zejména ztrátou bydlení nebo nezajištěním základních životních potřeb.

(5) Za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky

a) k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázané ztrátě osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu, nebo

b) na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby, nebo

c) na úhradu odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí[59]).

(6) Za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením, jestliže zejména

a) je propuštěna z výkonu zabezpečovací detence, z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody, nebo

b) je po ukončení léčby chorobných závislostí propuštěna ze zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti, nebo

c) je propuštěna ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, respektive v 19 letech, nebo

d) nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší, nebo

e) je osobou, jejíž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby.

§ 3

Osoba, která není v hmotné nouzi

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, osobou v hmotné nouzi není osoba, která

a) není v pracovním nebo obdobném vztahu, popřípadě nevykonává tyto vztahy alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně, ani nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, popřípadě osoba, která je v pracovním nebo obdobném vztahu, ale nemá z těchto vztahů v rozhodném období příjem, s výjimkou osoby, která je

1. starší 68 let,

2. poživatelem starobního důchodu,

3. invalidní ve třetím stupni,

4. osobou pobírající peněžité dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství a mateřství nebo rodičem

celodenně, osobně a řádně pečujícím alespoň o 1 dítě a z důvodu této péče pobírajícím rodičovský příspěvek, a to po dobu trvání nároku na rodičovský příspěvek a po této době takto pečujícím o dítě, které z vážných důvodů nemůže být umístěno v jeslích nebo v mateřské škole nebo obdobném zařízení,

5. osobou osobně pečující o dítě ve věku do 10 let závislé na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I nebo osobou osobně pečující o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost), a to za předpokladu, že v žádosti o příspěvek na péči pro osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby byla uvedena nebo po přiznání příspěvku na péči příslušnému orgánu ohlášena jako osoba poskytující pomoc[17a]); je-li pečujících osob více, lze toto ustanovení použít pouze u jedné z nich, a to té, která byla určena jejich písemnou dohodou, a nedohodnou-li se, nelze toto ustanovení použít vůbec,

6. poživatelem příspěvku na péči ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost),

7. nezaopatřeným dítětem,

8. uznána dočasně práce neschopnou,

9. práce neschopná z důvodu, který by byl u pojištěnce pojištěného podle zákona o nemocenském pojištění důvodem pro rozhodnutí ošetřujícího lékaře o vzniku dočasné pracovní neschopnosti,

10. zaměstnancem, jemuž zaměstnavatel nevyplatil mzdu, plat, odměnu za práci nebo jejich náhradu v termínu jejich splatnosti[70]),

b) je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a bez vážných důvodů odmítla vykonávat krátkodobé zaměstnání[3] nebo účastnit se v cíleném programu k řešení zaměstnanosti[4]), a to po dobu 3 kalendářních měsíců následujících po měsíci, ve kterém došlo k odmítnutí,

c) prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním (§ 11),

d) je osobou samostatně výdělečně činnou a její příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí proto, že se nepřihlásila k nemocenskému pojištění, a proto nemá dávky z tohoto pojištění; za osobu samostatně výdělečně činnou se považuje osoba, která se za osobu samostatně výdělečně činnou považuje podle zákona o důchodovém pojištění[60]),

e) je osobou, které byla za neplnění povinností zákonného zástupce dítěte spojených s řádným plněním povinné školní docházky uložen správní trest podle zákona upravujícího přestupky, a to po dobu 3 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení správního trestu,

f) nastoupila výkon zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby, a to počínaje prvním dnem kalendářního měsíce, následujícím po kalendářním měsíci, ve kterém tato skutečnost nastala, za předpokladu že uvedená skutečnost k tomuto dni nadále trvá,

g) je osobou, které podle zvláštního právního předpisu[5c]) nevznikl nárok na nemocenské proto, že si úmyslně

přivodila pracovní neschopnost, nebo jí vznikla pracovní neschopnost zaviněnou účastí ve rvačce, bezprostředním následkem opilosti nebo užití omamných prostředků anebo při spáchání úmyslného trestného činu, a proto jí nemocenské nenáleží nebo náleží ve snížené výši,

h) je osobou, které byla dávka odejmuta podle § 45 odst. 2 nebo § 49 odst. 5, nebo s ní společně posuzovanou osobou, a to po dobu 3 kalendářních měsíců následujících po kalendářním měsíci, ve kterém byla dávka odejmuta.

(2) Je-li osoba uvedená v odstavci 1 písm. a) až e), g) nebo h) osobou společně posuzovanou podle § 2 odst. 1, posuzuje se pro účely zjištění nároku na dávku společně; k této osobě se přihlíží též při stanovení výše dávky, s výjimkou stanovení výše příspěvku na živobytí podle § 23 písm. b). Za společně posuzovanou osobu podle věty první se pro účely zjištění nároku na dávku považuje též osoba, která není oprávněnou osobou.

(3) Orgán pomoci v hmotné nouzi může v odůvodněných případech určit, že osobu uvedenou v odstavci 1 písm. a) až e), g) a h), a dále nezaopatřené dítě umístěné na základě rozhodnutí příslušného orgánu v plném přímém zaopatření v pobytovém zařízení sociálních služeb podle ustanovení § 48 zákona o sociálních službách, bude považovat za osobu v hmotné nouzi.

(4) Orgán pomoci v hmotné nouzi může v odůvodněných případech určit, že osobou v hmotné nouzi není osoba, jejíž celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí mohou i po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení zaručit dostatečné zajištění její výživy a ostatních základních osobních potřeb.

(5) Za osobu, která pobírá příspěvek na živobytí, se považuje příjemce příspěvku na živobytí a osoba společně posuzovaná s příjemcem příspěvku na živobytí.

§ 4

Dávky

(1) Dávky v systému pomoci v hmotné nouzi jsou

a) příspěvek na živobytí,

b) doplatek na bydlení,

c) mimořádná okamžitá pomoc.

(2) Příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou dávky měsíčně se opakující. Mimořádná okamžitá pomoc je dávkou jednorázovou.

(3) Náklady na dávky hradí stát.

§ 5

Okruh oprávněných osob

(1) Na příspěvek na živobytí a na doplatek na bydlení má nárok při splnění tímto zákonem stanovených podmínek

a) osoba, která je na území České republiky hlášena k trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu [7]) nebo která má na území České republiky trvalý pobyt podle zvláštního právního předpisu[7a]), a to pokud má bydliště na území České republiky,

b) osoba, které byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle zvláštního právního předpisu [8]), a to pokud má bydliště na území České republiky,

c) cizinec bez trvalého pobytu na území České republiky, kterému tato práva zaručuje mezinárodní smlouva, a to pokud má bydliště na území České republiky,

d) občan členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu[9]) po dobu delší než 3 měsíce, nevyplývá-li mu nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropských společenství[10]), a to pokud má bydliště na území České republiky,

e) rodinný příslušník občana členského státu Evropské unie[11]), pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu[9]) po dobu delší než 3 měsíce, nevyplývá-li mu nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropských společenství[10]), a to pokud má bydliště na území České republiky,

f) cizinec, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta Evropského společenství na území jiného členského státu Evropské unie, a jeho rodinný příslušník, pokud jim bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu[11a]), a to pokud mají bydliště na území České republiky.

(2) Na mimořádnou okamžitou pomoc v situaci uvedené v § 2 odst. 3 má nárok při splnění dále stanovených podmínek

a) osoba uvedená v odstavci 1,

b) osoba pobývající na území České republiky na základě zvláštního právního předpisu [9]), a to pokud má bydliště na území České republiky.

(3) Mimořádnou okamžitou pomoc v situaci uvedené v § 2 odst. 4 a 5 lze poskytnout osobě uvedené v odstavci 1 nebo 2. V případech poskytování mimořádné okamžité pomoci podle § 2 odst. 4 písm. b) nebo § 2 odst. 5 písm. a) se podmínka bydliště na území České republiky nezjišťuje.

(4) Mimořádnou okamžitou pomoc v situaci uvedené v § 2 odst. 3 lze poskytnout i osobě, která není uvedena v odstavcích 1 a 2.

(5) Mimořádnou okamžitou pomoc lze poskytnout osobě uvedené v § 2 odst. 6, pokud je uvedena v odstavcích 1 a 2.

(6) Osoba má bydliště na území České republiky, zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde

výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepětí této osoby s Českou republikou.

§ 6

Orgány pomoci v hmotné nouzi

Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou

a) Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“),

b) Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“).

§ 6a

(1) Držitel poštovní licence je oprávněn vykonávat státní správu podle tohoto zákona, uzavře-li s ním ministerstvo veřejnoprávní smlouvu, která blíže určí podmínky výkonu státní správy držitelem poštovní licence; držitel poštovní licence může vykonávat státní správu nejvýše v rozsahu těchto činností:

a) přijímání podání podle tohoto zákona a přijímání podkladů pro vydání rozhodnutí podle tohoto zákona, včetně jejich předávání příslušné krajské pobočce Úřadu práce,

b) poskytování základních informací o právní úpravě tohoto zákona.

(2) K uzavření veřejnoprávní smlouvy není třeba souhlasu nadřízeného správního orgánu. Spory z veřejnoprávní smlouvy řeší ministr práce a sociálních věcí.

(3) Ministerstvo a Úřad práce České republiky zveřejní veřejnoprávní smlouvu na své úřední desce i na svých internetových stránkách.

(4) Veřejnoprávní smlouva může stanovit finanční plnění, které získá držitel poštovní licence jako kompenzaci za výkon státní správy podle tohoto zákona a které se stanoví podle cenových předpisů[90]) obdobně.

§ 7

Pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady

V oblasti pomoci v hmotné nouzi plní některé úkoly rovněž pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady. Výkon působnosti stanovené pověřeným obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností je výkonem přenesené působnosti.

ČÁST DRUHÁ

Vymezení některých pojmů

§ 8

Společně posuzované osoby

(1) Orgán pomoci v hmotné nouzi může z okruhu společně posuzovaných osob vyloučit osobu, u které žadatel o dávku prokáže,

a) že společně s ní neužívá byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, nebo

b) že ačkoliv společně s ní užívá byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, nepodílí se s touto osobou na úhradě nákladů společných potřeb, je-li jinou osobou podle zákona o životním a existenčním minimu[71]).

(2) Orgán pomoci v hmotné nouzi určí v případě, že osobu lze posuzovat v rámci dvou či více okruhů společně posuzovaných osob[13]), do kterého okruhu osoba patří, a to podle skutečného soužití osob.

(3) Pokud užívají byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení se žadatelem o dávku nebo příjemcem dávky další osoby, určí se výše odůvodněných nákladů na bydlení podílem všech osob užívajících tentýž byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, jako kdyby byly tyto osoby společně posuzované, a to bez ohledu na to, jestli tyto osoby o dávku žádají.

(4) Pokud byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení užívají osoby, které nejsou se žadatelem o dávku, popřípadě s příjemcem dávky, společně posuzovány, a žadatel o dávku, popřípadě příjemce dávky, proto nemůže doložit výši skutečných nákladů na bydlení pro celý byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, určí se výše odůvodněných nákladů na bydlení postupem uvedeným v odstavci 3 z částky nákladů na bydlení obvyklých v rozhodném období pro obdobný byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení v dané obci.

(5) Jestliže nebude možné určit výši odůvodněných nákladů na bydlení výpočtem podle odstavce 4, protože se obdobný byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení v dané obci nenachází, určí se výše odůvodněných nákladů na bydlení pro byt postupem uvedeným v odstavci 3 podle normativních nákladů na bydlení podle § 26 zákona o státní sociální podpoře, a pro jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení postupem uvedeným v odstavci 3 podle odůvodněných nákladů na bydlení podle § 34 písm. d).

(6) Jestliže bude skutečná výše nákladů na bydlení nižší než částka určená výpočtem podle odstavce 4 nebo 5, bude za odůvodněné náklady na bydlení určena skutečná výše nákladů na bydlení.

§ 9

Příjem

(1) Pro účely tohoto zákona se za příjem, není-li dále stanoveno jinak, považuje

a) 70 % příjmu z důchodů poskytovaných v rámci důchodového pojištění[53]), příjmu ze závislé činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmů, a to po odpočtu daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, a ze mzdových nároků vyplácených krajskou pobočkou Úřadu práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů[3]),

b) 80 % příjmu

1. z náhrady mzdy (platu) nebo sníženého platu (snížené odměny) po dobu prvních 14 dnů a od 1. ledna 2012 d 31. prosince 2013 po dobu prvních 21 dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény) podle zvláštních právních předpisů[14a]) a z dávky nemocenského pojištění[15]),

2. z podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci,

c) 100 % ostatních započitatelných příjmů podle zákona o životním a existenčním minimu [16]), s výjimkou příspěvk na živobytí,

d) 100 % opakujícího se zaopatřovacího příspěvku [80]).

(2) Příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob. Do odůvodněných nákladů na bydlení se pro účely příspěvku na živobytí započítávají v případech, kdy nelze zjistit přesnou výši těchto nákladů podle § 34, ale dotyčná osoba takové náklady prokazatelně vynakládá, náklady až do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 75 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře[64]).

(3) Příjmy se započítávají v tom rozhodném období, v němž byly vyplaceny, pokud zákon nestanoví jinak.

(4) Do příjmu se v tom rozhodném období, v němž bylo vyplaceno, započte i plnění z nároků a pohledávek osoby nebo společně posuzované osoby, přestože nebylo vyplaceno přímo osobě nebo s ní společně posuzované osobě. Pokud je na příjmu osoby a společně posuzované osoby prováděn výkon rozhodnutí srážkami z příjmu, započítává se tento příjem ve výši před provedením výkonu rozhodnutí srážkami z příjmu, a to v tom rozhodném období, kdy je osobě a společně posuzované osobě vyplacen příjem po provedení výkonu rozhodnutí srážkami z příjmu.

(5) Příjmy podle odstavce 1 nebo jejich část, jejichž zápočet do rozhodného příjmu pro účely stanovení nároku na dávku by nebylo s ohledem na účel, pro který má být dávka poskytnuta, spravedlivé požadovat, orgán pomoci v hmotné nouzi do rozhodného příjmu nezapočítá.

§ 10

Aktuální kalendářní měsíc a rozhodné období

(1) Aktuálním kalendářním měsícem se rozumí v případě podání žádosti o dávku kalendářní měsíc, ve kterém byla podána žádost o dávku, a v průběhu poskytování dávky kalendářní měsíc, pro který je posuzováno splnění podmínek nároku na dávku a stanovuje se výše dávky.

(2) Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v případě podání žádosti o dávku, je u opakujících se dávek období 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci; pokud však došlo u osoby nebo alespoň u jedné ze společně posuzovaných osob k podstatnému poklesu příjmu, a podstatný pokles příjmu v aktuálním kalendářním měsíci nadále trvá, rozhodné období počíná kalendářním měsícem, ve kterém k podstatnému poklesu příjmu došlo, nejdříve však kalendářním měsícem, který o 2 kalendářní měsíce předchází aktuálnímu kalendářnímu měsíci a končí aktuálním kalendářním měsícem; za podstatný pokles příjmu se považuje snížení nebo ztráta měsíčně se opakujícího příjmu alespoň o jednu třetinu, a to zejména příjmu z výdělečné činnosti, z podpory v nezaměstnanosti nebo podpory při rekvalifikaci, z rodičovského příspěvku nebo z dávek nemocenského pojištění.

(3) Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v průběhu poskytování opakující se dávky, je období kalendářního měsíce předcházejícího aktuálnímu kalendářnímu měsíci.

(4) Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje, zda občan členského státu Evropské unie nebo jeho rodinný příslušník není neodůvodnitelnou zátěží systému pomoci v hmotné nouzi, je aktuální kalendářní měsíc.

(5) Rozhodným obdobím, za které se zjišťují příjem, sociální a majetkové poměry v případě podání žádosti o jednorázovou dávku, je období aktuálního měsíce a 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci; pokud by nebylo s ohledem na účel, pro který má být jednorázová dávka poskytnuta, spravedlivé požadovat zjišťování a hodnocení příjmů, sociálních a majetkových poměrů za období 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci, může krajská pobočka Úřadu práce určit, že bude příjem, sociální a majetkové poměry zjišťovat a hodnotit za období aktuálního kalendářního měsíce.

(6) Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje plnění ostatních podmínek

a) v případě podání žádosti o opakující se dávku, je aktuální kalendářní měsíc,

b) v průběhu poskytování opakující se dávky, je kalendářní měsíc předcházející aktuálnímu kalendářnímu měsíci, s výjimkou zjišťování odůvodněných nákladů na bydlení, kdy je rozhodným obdobím aktuální kalendářní měsíc,

c) v případě podání žádosti o jednorázovou dávku, je aktuální kalendářní měsíc.

(7) Pokud v případě podání žádosti o dávku dochází k podstatnému poklesu příjmů alespoň u jedné ze společně posuzovaných osob, má se za to, že se jedná o podstatný pokles příjmů všech společně posuzovaných osob.

§ 11

Zvýšení příjmu vlastním přičiněním

(1) Při posuzování nároku na příspěvek na živobytí a na doplatek na bydlení se zjišťuje, s výjimkami uvedenými v

odstavcích 4 a 5, zda mají osoba a společně s ní posuzované osoby možnost zvýšit si příjem vlastním přičiněním.

(2) Zvýšením příjmu vlastním přičiněním se rozumí zvýšení příjmu

a) řádným uplatněním nároků a pohledávek,

b) prodejem nebo jiným využitím majetku,

c) vlastní prací.

(3) Možnost zvýšit si příjem vlastní prací se nezkoumá při posuzování hmotné nouze u osoby, která je uvedena v § 3 odst. 1 písm. a) bodech 1 až 10.

(4) Prodej nebo jiné využití majetku se nevyžaduje u

a) nemovitosti nebo bytu, které osoba využívá k přiměřenému trvalému bydlení; orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje přiměřenost bydlení ve vztahu k bydlení stávajícímu zejména s přihlédnutím k jeho formě, velikosti, výši nákladů na bydlení a osobním poměrům dotčené osoby a osob s ní společně posuzovaných,

b) prostředků zdravotnické techniky poskytovaných podle zvláštního právního předpisu [18]),

c) zvláštních pomůcek osob s těžkým zdravotním postižením; zvláštní pomůckou se rozumí taková pomůcka, na kterou je možné poskytnout příspěvek podle zvláštního právního předpisu[19]),

d) motorového vozidla, které je využíváno k výdělečné činnosti nebo k jiným způsobem nezajistitelné dopravě do školy nebo zaměstnání,

e) uzavřeného penzijního připojištění se státním příspěvkem [20]).

(5) Orgán pomoci v hmotné nouzi nemusí vyžadovat prodej nebo jiné využití majetku též v případě, kdy majetek přispívá k pracovnímu uplatnění osob.

(6) Možnost zvýšení příjmu z uzavřeného stavebního spoření se posuzuje až po uplynutí 6 měsíců, za které byla vyplacena dávka, pokud nárok na tuto dávku trvá; v případě, kdy by výše částky, která by byla pro účely zvýšení příjmu zrušením stavebního spoření získána, byla vyšší než desetinásobek částky životního minima osoby nebo společně posuzovaných osob, se k této možnosti zvýšení příjmu přihlíží ihned.

§ 12

Zvýšení příjmu vlastní prací

(1) Jako možnost zvýšení příjmu vlastní prací se posuzuje

a) započetí výdělečné činnosti u osoby nepracující,

b) zvýšení rozsahu a intenzity výdělečné činnosti,

c) možnosti vykonávat lépe placenou výdělečnou činnost.

(2) Za projevenou snahu o zvýšení příjmu vlastní prací se považuje

a) prokázaná vlastní snaha o zvýšení příjmu z výdělečné činnosti ve smyslu odstavce 1, zejména aktivní součinností s krajskou pobočkou Úřadu práce ve spojitosti s evidencí uchazečů o zaměstnání, ve spojitosti se sociální prací, využitím služeb agentur práce, inzerce, nabídek výdělečné činnosti prostřednictvím internetu, korespondence se zaměstnavateli a aktivní součinností ve spojitosti se sociální prací s pověřeným obecním úřadem, obecním úřadem obcí s rozšířenou působností a újezdním úřadem,

b) výkon veřejně prospěšných prací nebo krátkodobého zaměstnání zprostředkovaného krajskou pobočkou Úřadu práce,

c) výkon veřejné služby (§ 18a), je-li tato služba vykonávána alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně, a to pouze po dobu, kdy osoba nadále splňuje podmínku uvedenou v písmenu a).

§ 13

Zvýšení příjmu řádným uplatněním nároků a pohledávek

(1) Zvýšením příjmu řádným uplatněním nároků a pohledávek se rozumí uplatnění

a) nároku na dávky nemocenského pojištění,

b) nároku na dávky důchodového pojištění (zabezpečení), s výjimkou starobního důchodu, na který vznikne nárok před dosažením důchodového věku,

c) nároku na dávky státní sociální podpory,

d) nároku na výživné a nároku na úhradu některých nákladů neprovdané matce,

e) nároku na náhradní výživné pro nezaopatřené dítě,

f) nároků z pracovních nebo obdobných vztahů, nároku na podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci a mzdových nároků podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů[3]),

g) nároku z jiných pohledávek.

(2) Uplatnění nároků a pohledávek příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi nevyžaduje v případech, kdy je zřejmé, že jejich uplatnění by nebylo úměrné zisku z něj plynoucímu nebo pokud nepovažuje za možné je po osobě spravedlivě žádat.

§ 14

Zvýšení příjmu prodejem nebo jiným využitím majetku

(1) Zvýšením příjmu prodejem nebo jiným využitím majetku se rozumí prodej nebo jiné využití majetku, který nepatří mezi věci, jejichž prodej nebo jejich jiné využití se podle tohoto zákona nevyžaduje, nebo které podle zvláštních právních předpisů nepodléhají výkonu rozhodnutí[22]).

(2) Prodej nebo jiné využití majetku příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi nevyžaduje v případech, kdy je zřejmé, že jeho prodej nebo jeho jiné využití by nebyly úměrné zisku z něj plynoucímu nebo pokud to nelze po osobě spravedlivě žádat.

§ 15

Celkové sociální a majetkové poměry

(1) Pro účely tohoto zákona se celkovými sociálními poměry rozumí podíl rodiny na trvání stavu hmotné nouze, do kterého se osoba dostala. Při posuzování celkových sociálních poměrů příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje také využívání jiného než vlastního majetku, které umožňují zpravidla osoby blízké.

(2) Pro účely tohoto zákona se celkovými majetkovými poměry rozumí hodnota movitého a nemovitého majetku vycházející z jeho zjištěné ceny[23]), kterého lze využít ihned, popřípadě po určité době, pro zvýšení příjmu, a to jak krátkodobě k překlenutí přechodného stavu hmotné nouze, tak dlouhodobě, pokud nelze využít jiné možnosti. Z movitého a nemovitého majetku, uvedeného ve větě první, je vyloučen majetek, jehož prodej nebo jeho jiné využití nelze po osobě vyžadovat. Pokud jde podle poměrů osoby o běžný nemovitý nebo movitý majetek, jehož hodnota j zjevně nízká nebo naopak tak vysoká, že nelze mít pochyby o tom, že majetkové poměry nebrání přiznání dávky nebo naopak jsou na překážku přiznání dávky, nemusí být jeho cena podle zvláštního právního předpisu[23]) zjišťována.

§ 16

Posuzování neodůvodnitelné zátěže pro systém pomoci v hmotné nouzi

(1) Požádá-li o poskytnutí dávky občan členského státu Evropské unie, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu[9]) po dobu delší než 3 měsíce, nebo jeho rodinný příslušník [11]), který je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu[9]) po dobu delší než 3 měsíce, příslušný orgán současně posuzuje, zda tato osoba není neodůvodnitelnou zátěží systému pomoci v hmotné nouzi podle tohoto zákona (dále jen „neodůvodnitelná zátěž systému“); to neplatí, má-li tato osoba na území České republiky trvalý pobyt. Skutečnost, zda není osoba neodůvodnitelnou zátěží systému, se posuzuje též v případech osob společně posuzovaných s osobou uvedenou ve větě první, a to za podmínek v této větě uvedených.

(2) Osoba uvedená v odstavci 1 se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému, jestliže

a) je účastna nemocenského pojištění[52]),

b) je jako osoba samostatně výdělečně činná účastna důchodového pojištění[53]),

c) je osobou, které nárok na sociální výhody vyplývá z přímo použitelného předpisu Evropských společenství [10]),

d) před zahájením řízení o dávce byla v České republice výdělečně činná a v období 10 let předcházejících dni zahájení řízení o dávku byla nejméně po dobu 5 let a z toho bezprostředně před zahájením řízení o dávce nejméně po dobu 1 roku účastna nemocenského pojištění[52]), nebo jako osoba samostatně výdělečně činná důchodového pojištění[53]) a nemá ke dni zahájení řízení nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,

e) je osobou, která po skončení pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti, pokud tyto pracovněprávní vztahy založily účast na nemocenském pojištění, nebo samostatné výdělečné činnosti, pokud tato činnost založila účast na důchodovém pojištění, je dočasně práce neschopná v důsledku nemoci nebo úrazu,

f) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a byla bezprostředně před vstupem do evidence uchazečů o zaměstnání zaměstnána více než 1 rok; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o zaměstnanosti[54]),

g) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, pokud jí bezprostředně před vstupem do evidence uchazečů o zaměstnání skončil pracovní poměr na dobu určitou uzavřený na dobu kratší 1 roku nebo pracovněprávní vztah založený dohodou o pracovní činnosti uzavřenou na dobu kratší 1 roku, založily-li tyto pracovněprávní vztahy účast na nemocenském pojištění; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o zaměstnanosti[54]); taková osoba se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému pouze po dobu 6 měsíců od vzetí do evidence,

h) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, a která se stala nezaměstnanou během prvních 12 kalendářních měsíců zaměstnání; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o zaměstnanosti[54]); taková osoba se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému pouze po dobu 6 měsíců od vzetí do evidence, nebo

i) je osobou, která po skončení pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti, pokud tyto pracovněprávní vztahy založily účast na nemocenském pojištění, nebo samostatné výdělečné činnosti, pokud tato činnost založila účast na důchodovém pojištění, zahájila odbornou přípravu; odbornou přípravou se pro účely tohoto zákona rozumí soustavná příprava na budoucí povolání podle zákona o státní sociální podpoře[55]) a rekvalifikace podle zákona o zaměstnanosti[56]).

(3) Při posuzování neodůvodnitelné zátěže systému se u osoby, která nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, hodnotí systémem bodů

a) délka pobytu podle zvláštního právního předpisu [9]) na území České republiky,

b) doba zaměstnání nebo doba výkonu samostatné výdělečné činnosti na území České republiky,

c) doba soustavné přípravy na budoucí povolání[25]) na území České republiky,

d) možnost pracovního uplatnění na území České republiky podle získané kvalifikace, nutnosti zvýšené péče při zprostředkování zaměstnání a míry nezaměstnanosti.

(4) Při bodovém hodnocení příslušný orgán postupuje tak, že

a) započte v případě osoby, která byla hlášena na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu[9]) po dobu

1. od 1 do 3 let, 2 body,
2. od 3 do 6 let, 4 body,
3. od 6 do 8 let, 6 bodů,
4. 8 nebo více let, 8 bodů,

b) započte v případě osoby, která byla poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, nebo která se na území České republiky soustavně připravuje na budoucí povolání[25]) po dobu

1. 12 až 24 měsíců, 4 body,
2. 25 až 36 měsíců, 8 bodů,
3. 37 až 48 měsíců, 12 bodů,
4. 49 až 60 měsíců, 16 bodů,

c) započte v případě osoby, která

1. nemá kvalifikaci, 0 bodů,
2. má střední vzdělání, 2 body,
3. má vyšší odborné vzdělání, 4 body,
4. má vysokoškolské vzdělání, 6 bodů,

d) započte osobě, které by při zprostředkování zaměstnání nebyla věnována zvýšená péče podle zvláštního právního předpisu[26]), 4 body,

e) započte osobě, která je hlášena k pobytu podle zvláštního právního předpisu [9]) v okrese, v němž míra nezaměstnanosti v kalendářním měsíci předcházejícím dni podání žádosti podle údajů zveřejněných ministerstvem způsobem umožňujícím dálkový přístup

1. přesáhla o více než 10 % průměrnou míru nezaměstnanosti v České republice, 0 bodů,
2. přesáhla o méně než 10 % průměrnou míru nezaměstnanosti v České republice, 2 body,

3. byla vyšší než 50 % průměrné míry nezaměstnanosti v České republice a nepřesáhla hodnotu průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, 4 body,

4. byla nižší než 50 % průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, 6 bodů.

(5) Za neodůvodnitelnou zátěž systému se vždy považuje osoba, jejíž bodové ohodnocení činí 10 nebo méně bodů. Za neodůvodnitelnou zátěž systému se vždy nepovažuje osoba, jejíž bodové ohodnocení činí 20 nebo více bodů.

(6) V případě, že bodové ohodnocení osoby činí více než 10 bodů a nedosahuje 20 bodů, příslušný orgán rozhodne, zda jde o osobu, která je neodůvodnitelnou zátěží systému. Při tomto rozhodování se přihlíží k vazbám této osoby na osoby blízké[27]), které pobývají v České republice, a dále se přihlíží k tomu, zda se jedná jen o dočasné obtíže, a zda poskytnutím dávek této osobě nedojde k neúměrnému zatížení systému pomoci v hmotné nouzi.

(7) Příslušný orgán je oprávněn posoudit, zda je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému, též opětovně poté, kdy došlo u posuzované osoby ke změně jejích sociálních poměrů.

(8) Správní úřady, orgány sociálního zabezpečení, Policie České republiky, obce a zaměstnavatelé osob uvedených v odstavci 1 jsou povinni na výzvu příslušného orgánu sdělit údaje potřebné k posouzení, zda osoba je neodůvodnitelnou zátěží systému. Pokud příslušný orgán oznámí Ministerstvu vnitra, že je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému[28]), je Ministerstvo vnitra povinna příslušnému orgánu sdělit ukončení přechodného pobytu této osoby podle zvláštního právního předpisu[9]). Ministerstvo vnitra neprodleně sdělí na žádost příslušnému orgánu, zda osobě, která žádá o přiznání dávky nebo které je tato dávka poskytována, byl ukončen podle zvláštního právního předpisu[9]) pobyt na území České republiky.

§ 18

Nezaopatřené dítě

Nezaopatřenost dítěte se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře [30]).

§ 18a

Veřejná služba

(1) Veřejnou službou se rozumí pomoc obcím nebo dalším subjektům zejména v oblastech zlepšování životního prostředí, udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, pomoci v oblasti kulturního a sportovního rozvoje a sociální péče. Veřejná služba je vykonávána osobami v hmotné nouzi a osobami vedenými v evidenci uchazečů o zaměstnání[54]) na základě písemné smlouvy, která obsahuje základní údaje o těchto osobách (jméno, popřípadě jména, příjmení, den, měsíc a rok narození a trvalý pobyt), místo, předmět a dobu výkonu veřejné služby, uzavřené s krajskou pobočkou Úřadu práce po dohodě s obcí nebo dalším subjektem. Za výkon veřejné služby nenáleží odměna.

(2) Při sjednání rozsahu pracovní doby, doby odpočinku, podmínek pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při

práci se pro výkon veřejné služby použijí pracovněprávní předpisy. Pro výkon veřejné služby osobou mladší 18 let se použijí pracovněprávní předpisy upravující pracovní podmínky mladistvých zaměstnanců. V případě uzavření smlouvy o výkonu veřejné služby je krajská pobočka Úřadu práce povinna uzavřít pojistnou smlouvu kryjící odpovědnost za škodu na majetku nebo na zdraví, kterou osoba vykonávající veřejnou službu způsobí nebo která jí bude způsobena, pokud se s obcemi nebo dalšími subjekty nedohodne jinak.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce se může dohodnout s obcemi nebo dalšími subjekty na organizování veřejné služby. Písemná smlouva uzavřená podle věty první obsahuje podmínky vedení evidence osob vykonávajících veřejnou službu (evidence obsahuje základní údaje o těchto osobách, včetně informací o zahájení výkonu veřejné služby, o jejím ukončení a její hodnocení), udělování závazných pokynů při výkonu veřejné služby, zabezpečování kontroly výkonu veřejné služby a způsob zajištění ochranných prostředků a pracovních pomůcek. Krajská pobočka Úřadu práce poskytne organizátorovi veřejné služby příspěvek ve výši až 1 000 Kč na ochranné pomůcky a pracovní prostředky na jednu osobu vykonávající veřejnou službu.

ČÁST TŘETÍ

Dávky

HLAVA I

Příspěvek na živobytí

§ 21

Podmínky nároku na příspěvek na živobytí

(1) Nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.

(2) Splňuje-li podmínky nároku na příspěvek na živobytí více společně posuzovaných osob, náleží příspěvek na živobytí jen jednou, a to osobě určené na základě dohody těchto osob. Nedohodnou-li se tyto osoby, určí orgán pomoci v hmotné nouzi, který o příspěvku na živobytí rozhoduje, které z těchto osob se příspěvek na živobytí přizná

§ 22

Povinnost vrátit příspěvek na živobytí nebo jeho část

(1) Osobě, která se nachází v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), avšak lze důvodně předpokládat, že se jedná pouze o přechodný stav hmotné nouze, se poskytne příspěvek na živobytí podle § 21 s tím, že tato osoba je povinna za podmínek stanovených v odstavci 3 vrátit příspěvek na živobytí nebo jeho část orgánu pomoci v hmotné nouzi, který příspěvek na živobytí vyplatil. Podmínkou pro poskytnutí příspěvku na živobytí podle věty první je, že očekávaný důchod má být poskytnut zpětně.

(2) Za přechodný stav hmotné nouze se považuje stav, kdy lze na základě zjištěných skutečností důvodně předpokládat, že osoba nabude v krátké době znovu soběstačnosti v uspokojování svých základních životních potřeb.

(3) Příjemce příspěvku na živobytí uvedený v odstavci 1, který obdrží očekávaný důchod, je povinen vrátit příspěvek na živobytí nebo jeho část na základě rozhodnutí orgánu pomoci v hmotné nouzi, který mu dávku vyplatil, tomuto orgánu. Tato povinnost se vztahuje rovněž na osobu, která byla s příjemcem osobou společně posuzovanou. Pokud skutečný získaný důchod bude nižší než příspěvek na živobytí nebo jeho část, povinnost vracet příspěvek na živobytí nebo jeho část zaniká.

§ 23

Výše příspěvku na živobytí

Výše příspěvku na živobytí činí, není-li dále stanoveno jinak, za kalendářní měsíc rozdíl mezi

a) částkou živobytí osoby (§ 24 odst. 1) a příjmem osoby (§ 9 odst. 2), není-li osoba společně posuzována s jinými osobami (§ 2 odst. 1),

b) částkou živobytí společně posuzovaných osob (§ 24 odst. 3) a příjmem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2); pokud však v rámci společně posuzovaných osob, které jsou posuzovány pro účely pomoci v hmotné nouzi, není některá z osob považována za osobu v hmotné nouzi nebo není oprávněnou osobou, stanoví se výše příspěvku na živobytí bez poměrné části příspěvku na živobytí připadající na osobu, která není považována za osobu v hmotné nouzi nebo není oprávněnou osobou.

§ 24

Částka živobytí osoby a částka živobytí společně posuzovaných osob

(1) Částka živobytí osoby činí

a) u nezaopatřeného dítěte, u poživatele starobního důchodu, u osoby invalidní ve třetím stupni a u osoby starší 68 let částku životního minima, popřípadě zvýšenou podle § 29,

b) u osoby, která není uvedena v písmenu a) a která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a v posledních 6 kalendářních měsících před podáním žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi jí byl skončen základní pracovněprávní vztah z důvodu porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jí vykonávané práci zvlášť hrubým způsobem[61]) nebo s ní byl skončen jiný pracovní vztah z obdobného důvodu, částku existenčního minima; zvýšení částky živobytí podle § 25 až 28 této osobě nenáleží,

c) u osoby, která není uvedena v písmenu a) a dluží na výživném pro nezletilé dítě částku vyšší než trojnásobek měsíční splátky stanovené rozhodnutím soudu, nebo vyšší než částku, která by připadala na 3 měsíce, je-li plnění

vyživovací povinnosti stanoveno jiným způsobem, částku existenčního minima, nejde-li o osobu, které vznikl dluh na výživném až po podání žádosti o příspěvek na živobytí a která z důvodu nedostatečného příjmu podala soudu návrh na zrušení nebo snížení výživného; zvýšení částky živobytí podle § 25 až 28 této osobě nenáleží,

d) u osoby, které je poskytována zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení po celý kalendářní měsíc, s výjimkou osoby uvedené v písmenu a), částku existenčního minima; zvýšení částky živobytí podle § 25 až 28 této osobě nenáleží,

e) u osoby, která vykonávala veřejnou službu v rozsahu alespoň 30 hodin v kalendářním měsíci, částku existenčního minima zvýšenou o polovinu rozdílu mezi životním minimem jednotlivce a existenčním minimem, popřípadě zvýšenou o částky uvedené v § 25 až 29,

f) u osoby, která pobírá příspěvek na živobytí déle než 6 kalendářních měsíců, částku existenčního minima; zvýšen částky živobytí podle § 25 až 28 této osobě nenáleží. Toto ustanovení se nevztahuje na osobu

1. u které se nezkoumá snaha zvýšit si příjem vlastní prací (§ 11 odst. 3),

2. s nárokem na podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci,

3. výdělečně činnou, která má z této výdělečné činnosti příjem ve smyslu aktivity podle § 3 odst. 1 písm. a),

4. invalidní ve druhém stupni,

5. vykonávající veřejnou službu v rozsahu alespoň 20 hodin v kalendářním měsíci, nebo osobu, která se prokazatelně účastní na projektech organizovaných prostřednictvím krajské pobočky Úřadu práce, anebo

6. které výkon veřejné služby, výdělečná činnost nebo účast na projektech organizovaných prostřednictvím krajské pobočky Úřadu práce nebyly nabídnuty,

g) u osoby, která není uvedena v předchozích písmenech, částku existenčního minima, popřípadě zvýšenou o částky uvedené v § 25 až 29.

(2) V případě, že osoba v hmotné nouzi v předcházejících 12 kalendářních měsících pobírala příspěvek na živobytí a ode dne odejmutí naposledy přiznaného příspěvku na živobytí neuplynuly více než 3 kalendářní měsíce, započítávají se do lhůty 6 měsíců uvedené v odstavci 1 písm. f) i předchozí doby čerpání příspěvku na živobytí.

(3) Částka živobytí společně posuzovaných osob činí součet částek živobytí osob, které jsou osobami společně posuzovanými.

§ 25

Hodnocení snahy zvýšení příjmu vlastní prací

(1) Osobě, s výjimkou osoby uvedené v odstavci 2, která má příjem z výdělečné činnosti, se zvyšuje částka živobytí o 40 % částky rozdílu mezi životním minimem osoby[31]) a existenčním minimem.

(2) Osobě, která je uchazečem o zaměstnání a prokazatelně se snaží využít další možnosti zvýšení příjmu vlastní prací podle § 12 odst. 2, se zvyšuje částka živobytí o 40 % částky rozdílu mezi životním minimem osoby[31]) a existenčním minimem.

§ 26

Hodnocení možnosti využití majetku

(1) Nárok na zvýšení částky živobytí o 30 % částky rozdílu mezi životním minimem osoby[31]) a existenčním minimem má osoba, která majetek

a) nemá,

b) má, ale nelze jej využít ke zvýšení příjmu,

c) má a využívá jej ke zvýšení příjmu.

(2) Pokud nedojde k využití majetku do uplynutí 3 měsíců, za které pobírá osoba nebo společně s ní posuzovaná osoba opakující se dávku, má se za to, že jde o osobu uvedenou v § 3 odst. 1 písm. c).

(3) Pokud je osoba vyloučena z okruhu osob v hmotné nouzi z důvodu nevyužití majetku ke zvýšení příjmu a pokud znovu o dávku požádá do 6 kalendářních měsíců ode dne odejmutí dávky, aniž by prokázala splnění podmínek podle odstavce 1, považuje se za osobu uvedenou v § 3 odst. 1 písm. c). Pokud osoba má majetek, který nevyužívá ke zvýšení příjmu, a dojde u ní k přerušení pobírání dávky pomoci v hmotné nouzi před uplynutím 3 kalendářních měsíců ode dne přiznání dávky a tato osoba znovu požádá o dávku do 6 kalendářních měsíců ode dne odejmutí dávky, započítají se do doby potřebné pro hodnocení majetku podle odstavce 2 i doby, které proběhly u předchozího pobírání dávky.

§ 27

Hodnocení možnosti uplatnění nároků a pohledávek

(1) Nárok na zvýšení částky živobytí o 30 % částky rozdílu mezi životním minimem osoby[31]) a existenčním minimem má osoba, která

a) nemá nároky ani pohledávky,

b) prokazatelně všechny své nároky a pohledávky uplatnila.

(2) Pokud nedojde k řádnému uplatnění některého z nároků a pohledávek do uplynutí 3 měsíců, za které pobírá osoba nebo společně s ní posuzovaná osoba opakující se dávku, má se za to, že jde o osobu uvedenou v § 3 odst. 1 písm. c).

(3) Pokud je osoba vyloučena z okruhu osob v hmotné nouzi z důvodu neuplatnění nároků a pohledávek ke zvýšení

příjmu a pokud znovu o dávku požádá do 6 kalendářních měsíců ode dne odejmutí dávky, aniž by prokázala splnění podmínek podle odstavce 1, považuje se za osobu uvedenou v § 3 odst. 1 písm. c). Pokud osoba má nároky a pohledávky, které nevyužívá ke zvýšení příjmu, a dojde u ní k přerušení pobírání dávky pomoci v hmotné nouzi před uplynutím 3 kalendářních měsíců ode dne přiznání dávky a tato osoba znovu požádá o dávku do 6 kalendářních měsíců ode dne odejmutí dávky, započítají se do doby potřebné pro hodnocení majetku podle odstavce 2 i doby, které proběhly u předchozího pobírání dávky.

§ 28

Hodnocení možnosti zvýšení příjmu u nezletilých dětí

Při hodnocení možnosti zvýšení příjmu u nezletilých dětí se postupuje podle § 26 nebo 27. Pokud není využíván majetek nezletilého dítěte, přestože by mohl být ve prospěch společně posuzovaných osob využíván, nebo nejsou řádně uplatněny nároky a pohledávky tohoto dítěte, sankce podle § 26 nebo 27 jsou uplatňovány u ostatních společně posuzovaných osob. Při zjišťování možnosti zvýšení příjmu využitím majetku nebo nároků a pohledávek u nezletilých dětí je orgán pomoci v hmotné nouzi povinen spolupracovat s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí[32]).

§ 29

Zvýšení částky živobytí osoby z důvodu dietního stravování

Částka živobytí osoby se zvyšuje, pokud zdravotní stav osoby vyžaduje podle doporučení příslušného odborného lékaře zvýšené náklady na dietní stravování, měsíčně o částku, kterou pro jednotlivé typy diet stanoví prováděcí právní předpis. Prováděcí právní předpis dále stanoví odbornost lékaře, který je příslušný k potvrzení potřeby příslušného typu diety.

HLAVA II

Doplatek na bydlení

§ 33

Podmínky nároku na doplatek na bydlení

(1) Nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu[12]) byl

a) příjem vlastníka bytu nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24), nebo

b) příjem společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24);

právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí.

(2) Podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.

(3) Nárok na doplatek na bydlení nevznikne, pokud osoba bez vážného důvodu odmítne možnost přiměřeného bydlení, které je povinna si aktivně hledat; za tímto účelem je osoba také povinna o pomoc při získání takovéhoto bydlení požádat obec, ve které má trvalý pobyt či ve které se skutečně zdržuje. Obec je povinna žádost posoudit. Pokud osobě, která ji o pomoc při získání přiměřeného bydlení požádala, nabídka takového bydlení ze strany obce nebyla učiněna, vydá jí obec písemné doporučení dalšího postupu. Pokud nabídka přiměřeného bydlení nebyla osobou akceptována, sdělí to obec příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi. Ustanovení vět první a druhé se nepoužijí u osoby, které byl poskytnut příspěvek na zvláštní pomůcku podle jiného právního předpisu[19]), ze kterého byla financována úprava bytu, a u osoby obývající byt zvláštního určení, jestliže její zdravotní stav zvláštní úpravu tohoto bytu vyžaduje.

(4) Za vlastníka bytu se považuje i manžel, který užívá byt na základě práva bydlení odvozeného od vlastnického práva druhého manžela[72]), pokud nárok na doplatek na bydlení neuplatňuje manžel jako vlastník bytu. Za nájemce bytu se považují oba manželé, mají-li k bytu společné nájemní právo[73]). Za dobu trvání nájemního vztahu se považuje i doba od zániku členství v bytovém družstvu do uplynutí lhůty k vyklizení bytu, doba od smrti nájemce služebního bytu nebo bytu zvláštního určení do uplynutí lhůty k vyklizení tohoto bytu a doba od trvalého opuštění služebního bytu nebo bytu zvláštního určení jeho nájemcem do uplynutí lhůty k vyklizení tohoto bytu.

(5) Nárok na doplatek na bydlení má také osoba užívající nemovitost po dobu probíhajícího dědického řízení k této nemovitosti, pokud se zůstavitelem, který byl vlastníkem nemovitosti, žila ve společné domácnosti k datu jeho úmrtí a byla s ním společně posuzovanou osobou.

(6) V případech hodných zvláštního zřetele může orgán pomoci v hmotné nouzi určit s využitím informace pověřeného obecního úřadu nebo újezdního úřadu podle § 35a odst. 1, že za vlastníka nebo jinou osobu užívající byt považuje i vlastníka nebo osobu užívající na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, za účelem bydlení jiný než obytný prostor, za předpokladu, že uvedený prostor splňuje standardy kvality bydlení podle § 33b odst. 1. Dále může v případech hodných zvláštního zřetele orgán pomoci v hmotné nouzi s využitím informace pověřeného obecního úřadu nebo újezdního úřadu podle § 35a odst. 1 určit, že za osobu užívající byt považuje i osobu užívající na základě smlouvy, rozhodnutí nebo jiného právního titulu za účelem bydlení ubytovací zařízení podle § 33a odst. 3 v případě doporučení obce, na jejímž katastrálním území se ubytovací zařízení nachází, vydaného podle § 33 odst. 3. Za případ hodný zvláštního zřetele se považuje vždy osoba ubytovaná v domově pro seniory, domově pro osoby se zdravotním postižením, domově se zvláštním režimem, chráněném bydlení, domě na

půl cesty, terapeutické komunitě, zařízení služeb následné péče, zdravotnickém zařízení lůžkové péče nebo v azylovém domě podle zákona o sociálních službách[74]); ustanovení § 8 odst. 3 až 5 a § 33b se v tomto případě nepoužijí. Pro prokázání právního titulu k užívání prostorů uvedených ve větách první až třetí se použije odstavec 1 obdobně.

(7) Nárok na doplatek na bydlení má bez splnění podmínek uvedených v odstavcích 1 až 3 nezletilé nezaopatřené dítě, které je v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež, nebo které žije v náhradní rodinné péči, a to za podmínky, že na něj přešlo vlastnictví nebo nájem bytu a dítě nemá dostatečný příjem nebo majetek k úhradě odůvodněných nákladů na bydlení.

(8) Splňuje-li podmínky nároku na doplatek na bydlení více osob, náleží doplatek na bydlení jen jednou v rámci jednoho okruhu společně posuzovaných osob, a to osobě určené na základě dohody těchto osob. Nedohodnou-li se tyto osoby, určí orgán pomoci v hmotné nouzi, které z těchto osob se doplatek na bydlení přizná.

§ 33a

Byt, jiný než obytný prostor a ubytovací zařízení

(1) Bytem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.

(2) Jiným než obytným prostorem se pro účely tohoto zákona rozumí prostor, který je na základě smlouvy, rozhodnutí nebo jiného právního titulu určen pro bydlení, a který zároveň splňuje standardy kvality bydlení podle § 33b odst. 1. Pro prokázání právního titulu k užívání jiného než obytného prostoru uvedeného ve větě první se použije § 33 odst. 1 obdobně.

(3) Ubytovacím zařízením se pro účely tohoto zákona rozumí ubytovací zařízení splňující podmínky uvedené v § 21a zákona o ochraně veřejného zdraví, jestliže je ubytování v těchto zařízeních poskytováno na dobu delší než dva měsíce v období šesti měsíců po sobě jdoucích. Pokud je ubytování poskytováno v ubytovacích zařízeních podle věty první, odstavec 2 a § 33b se v tomto případě nepoužijí.

(4) Za byt se pro účely tohoto zákona považuje též soubor místností, které tvoří stavbu pro individuální či rodinnou rekreaci, nebo samostatná místnost, která tvoří stavbu pro individuální či rodinnou rekreaci, pokud jsou tyto stavby užívány vlastníkem k trvalému bydlení a pokud splňují standardy kvality bydlení podle § 33b odst. 1.

(5) V případech hodných zvláštního zřetele lze s využitím informace pověřeného obecního úřadu nebo újezdního úřadu podle § 35a odst. 1 pro účely tohoto zákona za byt považovat i část bytu, pokud byt splňuje podmínky podle odstavce 1. Pokud v tomto bytě žije více osob, které se pro tyto účely společně neposuzují, určuje se výše odůvodněných nákladů na bydlení za celý byt, a je-li na tento byt těmto osobám poskytován příspěvek na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře, odečte se tento příspěvek od odůvodněných nákladů na bydlení za celý byt, a dále se postupuje podle § 8. Odečte-li se příspěvek na bydlení postupem uvedeným ve větě druhé, platí, že

pro účely zjišťování nároku na doplatek na bydlení a jeho výše se tento příspěvek již znovu neodečítá.

§ 33b

Standardy kvality bydlení jiného než obytného prostoru, stavby pro individuální či rodinnou rekreaci a jejich kontrola

(1) Jiný než obytný prostor nebo stavba pro individuální či rodinnou rekreaci musí mít pro účely poskytnutí doplatku na bydlení podle tohoto zákona povahu samostatně vymezeného uzamykatelného prostoru s minimálně jednou pobytovou místností, který svou polohou, velikostí a stavebním uspořádáním splňuje dále uvedené požadavky k tomu, aby se v něm zdržovaly a bydlely osoby, a neomezený přístup k pitné vodě. Pro vymezení jiného než obytného prostoru se použijí § 3 písm. i), § 8, § 10 odst. 5 a 6, § 11, § 38, § 44 odst. 1 písm. a) a § 44 odst. 1 věta druhá vyhlášky o technických požadavcích na stavby[75]), ve znění účinném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, přiměřeně. Pro vymezení stavby pro individuální či rodinnou rekreaci se použijí § 3 písm. i), § 8, § 11, § 38 a § 40 odst. 2 vyhlášky o technických požadavcích na stavby[75]), ve znění účinném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, přiměřeně s tím, že tato stavba musí mít záchod.

(2) Kontrolu, zda jiný než obytný prostor nebo stavba pro individuální či rodinnou rekreaci splňuje požadavky uvedené v odstavci 1, provádí pro účely tohoto zákona na žádost orgánu pomoci v hmotné nouzi obecný stavební úřad.

(3) Při provádění kontroly podle odstavce 2 se postupuje podle ustanovení zákona o kontrole.

§ 33c

Podmínky pro posouzení případů hodných zvláštního zřetele

(1) Za případ hodný zvláštního zřetele podle § 33 odst. 6 věty první či druhé nebo podle § 33a odst. 5 nelze považovat situaci, kdy osoba, popřípadě osoby s ní společně posuzované,

a) bez vážných důvodů opustily předchozí bydlení v bytě podle § 33a odst. 1,

b) nejsou s obcí, v níž mají skutečný pobyt, popřípadě s místem, které je z této obce běžně dostupné, spjaty,

c) jsou s obcí, v níž mají skutečný pobyt, popřípadě s místem, které je z této obce běžně dostupné, spjaty a zároveň pro ně v uvedené obci nebo v uvedeném místě je dostupné jiné přiměřené bydlení.

(2) Při hodnocení plnění podmínky sepětí osoby s obcí se posuzuje zejména,

a) zda osoba v uvedené obci vykonává výdělečnou činnost, a to s výjimkou osoby, která je uvedena v § 3 odst. 1 písm. a) bodech 1 až 10,

b) zda je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání u krajské pobočky Úřadu práce, v jejímž územním

obvodu se zdržuje, a plní povinnosti uchazeče o zaměstnání na kontaktním pracovišti této krajské pobočky Úřadu práce, v jehož obvodu je uvedená obec, a to s výjimkou osoby, která je uvedena v § 3 odst. 1 písm. a) bodech 1 až 10,

c) zda osoba v této obci žije s rodinou,

d) zda osoba v této obci má nezaopatřené děti, které zde plní povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravují na budoucí povolání,

e) zda osoba v této obci pobývá ze zdravotních důvodů, nebo

f) zda popřípadě existují jiné významné důvody, neuvedené v písmenech a) až e), které osobu k obci váží.

(3) Při hodnocení plnění podmínky dostupnosti jiného přiměřeného bydlení se zjišťuje, zda je v obci pro tuto osobu dostupné jiné přiměřené bydlení v bytě podle § 33a odst. 1, popřípadě v pobytovém zařízení sociálních služeb, a zjišťuje se též, zda u osoby není předpoklad dostupné bydlení jinak získat a udržet, i když si jej aktivně hledá.

§ 34

Odůvodněné náklady na bydlení

Do odůvodněných nákladů na bydlení se započítávají

a) nájemné, popřípadě obdobné náklady spojené s vlastnickou nebo družstevní formou bydlení nebo obdobné náklady při užívání bytu v jiné než nájemní, družstevní nebo vlastnické formě bydlení; nájemným nebo obdobnými náklady při užívání bytu v jiné než nájemní, družstevní nebo vlastnické formě bydlení se rozumí nájemné hrazené v nájemních bytech, a to až do výše, která je v místě obvyklá; obdobnými náklady spojenými s vlastnickou nebo družstevní formou bydlení se rozumí výše prokazatelných nákladů, maximálně však do výše nákladů uvedených v zákoně o státní sociální podpoře[63]),

b) pravidelné úhrady za služby spojené s užíváním bytu, maximálně však do výše, která je v místě obvyklá; úhradou služeb bezprostředně spojených s užíváním bytu se rozumí úhrada za ústřední (dálkové) vytápění a za dodávku teplé vody, za úklid společných prostor v domě, za užívání výtahu, za dodávku vody z vodovodů a vodáren, za odvádění odpadních vod kanalizacemi, za osvětlení společných prostor v domě, za odvoz tuhého komunálního odpadu, za vybavení bytu společnou televizní a rozhlasovou anténou, popřípadě další prokazatelné a nezbytné služby související s bydlením,

c) úhrada prokazatelné nezbytné spotřeby energií; úhradou prokazatelné nezbytné spotřeby energií se rozumí úhrada dodávky a spotřeby elektrické energie, plynu, případně výdaje na další druhy paliv, a to ve výši, která je v místě obvyklá; výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií se stanoví jako průměrná cena za dodávku energií pro bytovou jednotku určité velikosti podle sdělení příslušných dodavatelů těchto energií, nejvýše však ve výši skutečných úhrad; v odůvodněných případech lze navýšit takto zjištěné částky až o 10 %; za odůvodněný případ se považuje zejména dlouhodobý nepříznivý zdravotní stav,

d) v případech hodných zvláštního zřetele při užívání jiného než obytného prostoru nebo ubytovacího zařízení úhrada nákladů uvedená v písmenech a) až c), a to do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 80 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře[64]),

e) v případech hodných zvláštního zřetele podle § 33 odst. 6 věty třetí úhrada nákladů uvedená v písmenech a) až c), a to do výše, která je v místě obvyklá, maximálně však do výše normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře[64]),

f) u stavby pro individuální či rodinnou rekreaci užívané vlastníkem úhrada nákladů uvedená v písmenech a) až c), a to do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 90 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře[76]).

§ 35

Výše doplatku na bydlení

Výše doplatku na bydlení za kalendářní měsíc činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení, sníženou o příspěvek na bydlení[12]) vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci, a částkou, o kterou příjem

a) osoby (§ 9 odst. 1) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osoby, nebo

b) osoby a společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 1) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí společně posuzovaných osob; pokud však v rámci společně posuzovaných osob, které jsou posuzovány pro účely pomoci v hmotné nouzi, není některá z osob považována za osobu v hmotné nouzi nebo není oprávněnou osobou, stanoví se výše doplatku na bydlení s poměrnou částí příspěvku na živobytí připadající na osobu, která není považována za osobu v hmotné nouzi nebo není oprávněnou osobou.

§ 35a

Vzájemná součinnost krajské pobočky Úřadu práce, obce a pověřeného obecního úřadu nebo újezdního úřadu

(1) Vyhodnocuje-li krajská pobočka Úřadu práce v rámci posuzování, zda se jedná o případ hodný zvláštního zřetele podle § 33 odst. 6 věty první či druhé nebo podle § 33a odst. 5, požádá pověřený obecní úřad nebo újezdní úřad, příslušný podle místa skutečného pobytu osoby, popřípadě společně posuzovaných osob, o informaci prostřednictvím Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí[66]). Obsahem informace uvedené ve větě první jsou údaje potřebné k vyhodnocení podmínek podle § 33c odst. 1, které zná pověřený obecní úřad nebo újezdní úřad ze své úřední činnosti. Úřad uvedený ve větě první poskytne krajské pobočce Úřadu práce požadovanou informaci bezodkladně, nejpozději však do 20 kalendářních dnů ode dne doručení žádosti.

(2) O skutečnosti, že osobě užívající jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení byl přiznán doplatek na

bydlení nebo doplatek na bydlení přiznán nebyl, informuje krajská pobočka Úřadu práce bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 20 kalendářních dnů, pověřený obecní úřad nebo újezdní úřad příslušný podle místa skutečného pobytu této osoby s podnětem k zahájení sociální práce za účelem řešení bytové situace této osoby.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce poskytne obci na základě její žádosti informace o počtu osob, kterým je poskytován doplatek na bydlení na jejím území podle lokalit uvedených v žádosti.

HLAVA III

Mimořádná okamžitá pomoc

§ 36

Podmínky nároku na mimořádnou okamžitou pomoc

(1) Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má

a) osoba uvedená v § 2 odst. 3,

b) osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi,

c) osoba uvedená v § 2 odst. 6, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.

(2) Pro účely poskytování mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v § 2 odst. 3 a 6 se tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob. Pro účely poskytování mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v § 2 odst. 5 písm. a) může orgán pomoci v hmotné nouzi určit, že se tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob, pokud společné posuzování není možné po osobě spravedlivě požadovat. Mimořádnou okamžitou pomoc lze poskytnout pouze jedné z osob společně posuzovaných.

§ 37

Výše mimořádné okamžité pomoci

Výše mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené

a) v § 2 odst. 3 se stanoví k doplnění příjmu do výše existenčního minima osoby, která není nezaopatřeným dítětem, a u nezaopatřeného dítěte do výše jeho životního minima,

b) v § 2 odst. 4 písm. a) se stanoví s přihlédnutím k majetkovým poměrům a příjmové situaci osoby až do patnáctinásobku částky životního minima jednotlivce[35]); v § 2 odst. 4 písm. b) se stanoví s přihlédnutím k majetkovým poměrům a příjmové situaci osoby tak, aby součet dávek poskytnutých osobě z tohoto důvodu nepřekročil čtyřicetinásobek částky životního minima jednotlivce[35]) v rámci 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích,

c) v § 2 odst. 5 písm. a) se stanoví s přihlédnutím k majetkovým poměrům a příjmové situaci osoby až do výše jednorázového výdaje,

d) v § 2 odst. 5 písm. b) nebo c) se stanoví až do výše nákladů uvedených v § 2 odst. 5 písm. b) nebo c), s tím, že součet dávek poskytnutých podle každého z těchto ustanovení nesmí v rámci kalendářního roku překročit desetinásobek životního minima jednotlivce[35]),

e) v § 2 odst. 6 se stanoví jednorázově až do výše 1 000 Kč s ohledem na okamžité nezbytné potřeby; celková výše mimořádné okamžité pomoci se stanoví s přihlédnutím k úložnému a k prostředkům, které obdrží osoba při propuštění ze školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Součet dávek poskytnutých podle tohoto ustanovení nesmí v rámci jednoho kalendářního roku překročit čtyřnásobek životního minima jednotlivce[35]).

ČÁST ČTVRTÁ

Společná ustanovení o dávkách

§ 38

Nárok na dávku a její výplatu

(1) Nárok na příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc vzniká dnem, kdy ji příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi přizná.

(3) Dávka, na kterou vzniká nárok splněním podmínek stanovených tímto zákonem (odstavec 1), náleží osobě od prvního dne kalendářního měsíce, v němž bylo zahájeno řízení o přiznání dávky, pokud v něm osoba zároveň splnila všechny podmínky pro přiznání nároku na dávku, jinak od prvního dne kalendářního měsíce, kdy výše uvedené podmínky splnila.

(4) Podmínkou nároku na výplatu dávky je písemný souhlas oprávněné osoby a společně s ní posuzovaných osob s tím, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily orgánům pomoci v hmotné nouzi, pokud o dávce rozhodují, vyplácí ji nebo kontrolují, výši příjmu těchto osob, sociální a majetkové poměry těchto osob, náklady na bydlení, skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte, nepříznivý zdravotní stav a další údaje, které tvoří náležitosti žádosti podle § 72, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce, její výši a výplatě.

§ 39

Minimální výše příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení

Nedosahují-li příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení za kalendářní měsíc částky 50 Kč, náležejí v této částce.

§ 40

Příjemce a zvláštní příjemce

(1) Příjemcem dávky je ten, komu byla dávka přiznána.

(2) Orgán pomoci v hmotné nouzi ustanoví zvláštního příjemce vždy v případech, kdyby se výplatou dávky příjemci zřejmě nedosáhlo účelu, kterému má dávka sloužit, nebo kdyby tím byly poškozeny zájmy osob, v jejichž prospěch je příjemce dávky povinen dávku používat, nebo nemůže-li příjemce výplatu přijímat anebo kdyby hrozila ztráta bydlení příjemce a s ním společně posuzovaných osob. Orgán pomoci v hmotné nouzi může namísto příjemce uvedeného v odstavci 1 ustanovit zvláštního příjemce i z dalších vážných důvodů. Souhlas příjemce s ustanovením zvláštního příjemce se vyžaduje jen v případě, že příjemce nemůže výplatu přijímat; to neplatí, pokud příjemce vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemůže podat vyjádření k ustanovení zvláštního příjemce.

(3) Příjemce a zvláštní příjemce jsou povinni dávku použít ve prospěch osoby nebo společně posuzovaných osob, kterým byla dávka přiznána.

(4) Zvláštní příjemce ustanovený příjemci, který nemůže výplatu přijímat, je povinen používat dávku podle pokynů příjemce.

(5) Orgán pomoci v hmotné nouzi může ustanovit zvláštním příjemcem jen fyzickou nebo právnickou osobu, která s ustanovením souhlasí.

§ 42

Formy poskytování dávek

(1) Příspěvek na živobytí se poskytuje v peněžní nebo věcné formě, popřípadě v obou těchto formách.

(2) Ve věcné formě se příspěvek na živobytí poskytne, pokud je zjevné, že by příjemce nevyužil dávku k účelu, ke kterému je určena. Pokud v průběhu poskytování peněžité formy dávky bude tato dávka používána k jinému účelu, než byla poskytnuta, postupuje se obdobně, a to i s využitím institutu zvláštního příjemce.

(3) Doplatek na bydlení se poskytuje v peněžní formě. Doplatek na bydlení nebo jeho část lze použít bez souhlasu příjemce k přímé úhradě nákladů na bydlení, a to tak, že plátce doplatku jej poukazuje pronajímateli nebo poskytovali služeb nebo poskytovateli energií. V případě, že vlastník jednotky jako poskytovatel služeb neuhradil společenství vlastníků jednotek zálohu za služby spojené s užíváním bytu a příspěvek do fondu oprav, považuje se pro účely tohoto zákona za poskytovatele služeb nájemci společenství vlastníků jednotek.

(4) Mimořádná okamžitá pomoc se poskytuje v peněžní nebo věcné formě, popřípadě v obou těchto formách.

§ 43

Výplata dávek

(1) Příspěvek na živobytí se vyplácí v kalendářním měsíci, na který náleží, v měsíčních lhůtách určených plátcem příspěvku. Je-li zřejmé, že příjemce nedokáže s větší částkou finančních prostředků hospodařit, lze příspěvek na živobytí poskytovat týdně nebo denně.

(2) Doplatek na bydlení se vyplácí v kalendářním měsíci, za který náleží, v měsíčních lhůtách určených plátcem doplatku. Se souhlasem příjemce může být doplatek na bydlení, nepřesahuje-li jeho výše 100 Kč, vyplacen najednou po uplynutí delšího, nejdéle však ročního období.

(3) Mimořádná okamžitá pomoc se vyplatí bezodkladně.

(4) Dávka se vyplácí v české měně převodem na platební účet určený oprávněnou osobou, jiným příjemcem dávky nebo zvláštním příjemcem dávky, v hotovosti, poštovním poukazem, prostřednictvím poukázky na hmotnou pomoc v zařízení poskytujícím sociální služby, prostřednictvím poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě nebo poukázky na přímý odběr zboží ve stanovené hodnotě nebo přímou úhradou částek, k jejichž úhradě je příjemce dávky nebo osoba společně posuzovaná v hmotné nouzi zavázána.

(5) Způsob výplaty určuje plátce dávky tak, že bere v úvahu schopnosti a možnosti osoby v hmotné nouzi s dávkou v hmotné nouzi hospodařit a využít dávku k účelu, ke kterému je určena. Způsob výplaty

a) příspěvku na živobytí může určit plátce dávky tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65 % přiznané dávky bude poskytnuto využitím poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě. Příjemci dávky, který pobírá dávku déle než 6 měsíců v posledních 12 měsících, bude dávka vyplácena tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65 % dávky bude vypláceno poukázkami opravňujícími k nákupu zboží ve stanovené hodnotě. Ustanovení předchozí věty se nepoužije v případech, kdy výše příspěvku na živobytí nepřesahuje 500 Kč, a v případech, kdy je příjemce nebo osoba s ním společně posuzovaná osobou, která poskytuje péči podle § 3 odst. 1 písm. a) bodu 5, nebo osobou, které

1. jsou poskytovány pobytové sociální služby[78]),
2. je poskytována zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení po celý kalendářní měsíc,
3. byla pravomocným rozhodnutím soudu omezena svéprávnost[79]),
4. byl přiznán příspěvek na péči ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost)[74]), a to ode dne právní moci rozhodnutí o přiznání této dávky, nebo je osobou starší 70 let,
5. byla přiznána invalidita III. stupně,

anebo v případech, kdy se jedná o důvody hodné zvláštního zřetele,

b) mimořádné okamžité pomoci přiznané z důvodu uvedeného v § 2 odst. 3 může určit plátce dávky tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65 % přiznané dávky bude poskytnuto využitím poukázky opravňující k nákupu zboží ve

stanovené hodnotě,

c) mimořádné okamžité pomoci přiznané z důvodu uvedeného v § 2 odst. 5 určí plátce dávky jako způsob výplaty využitím přímé úhrady výdaje nebo nákladu, který je důvodem pro přiznání mimořádné okamžité pomoci, nebo využitím poukázky na přímý odběr zboží ve stanovené hodnotě; hotovostní způsob výplaty může u mimořádné okamžité pomoci přiznané z důvodu uvedeného v § 2 odst. 5 určit plátce dávky pouze v případě, nelze-li využít těchto způsobů výplaty, nebo pokud plátce dávky dospěje v odůvodněném případě k závěru, že je důvodné poskytnutí dávky tímto způsobem.

(6) Dojde-li v době, ve které je vyplácen příspěvek na živobytí, ke změně místa, kde je příjemce dávky hlášen k pobytu, zastaví plátce dávky, který byl před touto změnou k výplatě dávky příslušný, výplatu dávky, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž se o změně pobytu příjemce dozvěděl. Plátce dávky uvedený ve větě první předá orgánu pomoci v hmotné nouzi příslušnému podle místa pobytu příjemce kopie podkladů, na jejichž základě byla dávka přiznána. Plátce dávky vyplácí dávku od měsíční splátky následující po měsíci, v němž byla výplata dávky zastavena.

Změna skutečností rozhodných pro nárok na dávku a její výši

§ 44

(1) Změní-li se skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku nebo její výplatu tak, že nárok na dávku nebo na její výplatu zanikne, dávka se odejme nebo její výplata zastaví od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém tato změna nastala.

(2) Změní-li se skutečnosti rozhodné pro výši dávky tak, že dávka má být zvýšena, provede se zvýšení dávky od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém tato změna nastala.

(3) Změní-li se skutečnosti rozhodné pro výši dávky tak, že dávka má být snížena, provede se snížení dávky od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém tato změna nastala.

(4) Pokud má dojít ke zvýšení nebo snížení opakující se dávky o částku nižší než 50 Kč, nemění se výše dosud vyplácené dávky. Jestliže suma částek, o které se měla zvýšit nebo snížit výše opakující se dávky za aktuální kalendářní měsíc a kalendářní měsíce předchozího období, v němž nedošlo k úpravě výše dávky z důvodu uvedeného ve větě první, dosáhne 50 Kč, výše opakující se dávky se stanoví nově.

(5) Změní-li se v období, na něž byla dávka přiznána, okruh společně posuzovaných osob nebo jiné skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku nebo její výši, posoudí se nově nárok na dávku a její výši od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém tato změna nastala.

(6) Výše dávek se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

(7) Došlo-li k novému posouzení nároku na dávku nebo její výši, dávka se

a) přizná, vyplatí nebo se její výše zvýší, a to zpětně nejvýše za 3 měsíce ode dne, kdy orgán rozhodující o dávce

c) přizná, vyplatí nebo zvýší dávku, a to zpětně nejvýše za 3 měsíce ode dne, kdy orgán rozhodující o dávce zjistil, že je třeba nově nárok na dávku nebo její výši posoudit, nebo kdy příjemce nebo žadatel o přiznání dávky, jej výplatu nebo zvýšení požádá, nebo

b) odejme, její výplata se zastaví nebo se její výše sníží, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byla dávka vyplacena. Ustanovení o odpovědnosti příjemce a společně posuzovaných osob za přeplatek tím není dotčeno.

§ 45

(1) Dávka neprávem

a) přiznaná v nižší částce, než v jaké náleží,

b) nevyplácená nebo vyplacená v nižší částce, než v jaké náleží,

c) odepřená, nebo

d) přiznaná od pozdějšího data, než od jakého náleží,

se přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož dávka nebo její zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky zpětně ode dne, kdy orgán rozhodující o dávkách tuto skutečnost zjistil, nebo ode dne, kdy o zvýšení dávky nebo o přiznání dávky příjemce nebo žadatel požádal.

(2) Dávka neprávem

a) přiznaná,

b) vyplácená, nebo

c) vyplácená ve vyšší částce, než v jaké náleží,

se odejme nebo se její výplata zastaví nebo sníží, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byla vyplacena. Ustanovení o odpovědnosti příjemce a společně posuzovaných osob za přeplatek tím není dotčeno.

§ 46

Přechod nároku na dávky při úmrtí žadatele nebo příjemce

(1) Zemře-li žadatel o dávku před vydáním rozhodnutí o této žádosti, stává se účastníkem řízení o dávce osoba, která je nejstarší z osob společně posuzovaných se žadatelem podle § 2 odst. 1, nedohodnou-li se společně posuzované osoby jinak.

(2) Byla-li dávka přiznána před smrtí příjemce, vyplatí se splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti příjemce, osobě, která je nejstarší z osob společně posuzovaných s příjemcem podle § 2 odst. 1, nedohodnou-li se společně posuzované osoby jinak. Za okolností uvedených ve větě první přechází nárok na dávku po vyplacení splatných částek na nejstarší z osob společně posuzovaných se zemřelým příjemcem, pokud s tím tato osoba souhlasí.

(3) Nároky na dávky nejsou předmětem dědictví.

(4) Není-li osob společně posuzovaných podle § 2 odst. 1 se zemřelým příjemcem nebo žadatelem, nárok na dávku nebo její výplatu zaniká.

§ 46a

Přechod nároku na opakující se dávky při ztrátě podmínky nároku dosavadního příjemce

(1) Přestane-li dosavadní příjemce opakující se dávky plnit podmínky nároku na tuto dávku, přechází tento nárok na nejstarší společně posuzovanou osobu, která žije s dosavadním příjemcem, za předpokladu, že s tímto přechodem nároku vysloví tato osoba souhlas.

(2) Je-li vysloven souhlas nejstarší společně posuzované osoby podle odstavce 1, pak v případě přechodu nároku na doplatek na bydlení platí, že právní vztah k bytu, k jinému než obytnému prostoru nebo k ubytovacímu zařízení, který má dosavadní příjemce doplatku na bydlení, má pro účely pobírání této dávky i tato nejstarší společně posuzovaná osoba. Věta první se nepoužije, pokud dosavadní příjemce doplatku na bydlení svůj právní vztah k bytu, k jinému než obytnému prostoru nebo k ubytovacímu zařízení pozbyl.

§ 47

Zánik nároku na dávku, zánik nároku na výplatu dávky

(1) Nárok na dávku nezaniká uplynutím času, není-li tímto zákonem stanoveno jinak.

(2) Nárok na výplatu dávky nebo její části zaniká, není-li tímto zákonem stanoveno jinak, uplynutím 3 let ode dne, za který dávka nebo její část náleží. Uvedená lhůta neplyne po dobu řízení o dávce a po dobu, po kterou osobě, která musí mít opatrovníka, nebyl opatrovník ustanoven.

§ 48

Postoupení a srážky

(1) Nároky na dávky nemohou být postoupeny.

(2) Nároky na dávky nelze dát do zástavy.

(3) Dávky nemohou být předmětem dohody o srážkách.

(4) Dávky nepodléhají výkonu rozhodnutí, není-li dále stanoveno jinak.

§ 49

Povinnosti a odpovědnost žadatele, příjemce dávky a osoby společně posuzované

(1) Žadatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby jsou povinni

a) osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav

b) podrobit se vyšetření zdravotního stavu pro účely posouzení invalidity třetího stupně, lékařem plnícím úkoly Institutu posuzování zdravotního stavu, vyšetření zdravotního stavu poskytovatelem zdravotních služeb určeném Institutem posuzování zdravotního stavu anebo jinému odbornému vyšetření, předložit určenému poskytovateli zdravotních služeb lékařské nálezy ošetřujících lékařů, které jim byly vydány, sdělit a doložit další údaje, které jsou významné pro vypracování posudku, nebo poskytnout jinou součinnost, která je potřebná k vypracování posudku, jsou-li k tomu Institutem posuzování zdravotního stavu vyzváni, a to ve lhůtě, kterou Institut posuzování zdravotního stavu určí[29]).

(2) Příjemce dávky je povinen

a) písemně oznámit orgánu pomoci v hmotné nouzi změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu, a to do 8 dnů ode dne, kdy se o těchto skutečnostech dozvěděl,

b) vyhovět výzvě orgánu pomoci v hmotné nouzi, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší lhůtu.

(3) Osoba společně posuzovaná je povinna v souvislosti s řízením o dávce

a) osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu,

b) písemně ohlásit orgánu pomoci v hmotné nouzi změny ve skutečnostech, které osvědčila podle písmene a).

(4) Osoba společně posuzovaná je povinna splnit povinnosti uvedené v odstavci 3 písm. a) na požádání příjemce. Pokud osoba společně posuzovaná odmítne splnit povinnosti uvedené v odstavci 3 písm. a), je orgán pomoci v hmotné nouzi povinen vyzvat společně posuzovanou osobu, aby tyto povinnosti splnila do 8 dnů ode dne vyzvání; orgán pomoci v hmotné nouzi může s osobou společně posuzovanou dohodnout pro splnění uvedených povinností dobu delší než 8 dnů. Povinnost uloženou v odstavci 3 písm. b) je osoba společně posuzovaná povinna splnit do 8 dnů ode dne, kdy ke změně skutečností došlo.

(5) Nesplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v

odstavcích 1 až 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta, výplata dávky zastavena, nebo dávka odejmuta.

(6) Orgán pomoci v hmotné nouzi, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, v případě, že je příslušný k rozhodování ve věcech hmotné nouze, může žadateli, příjemci nebo společně posuzované osobě uložit pořádkovou pokutu až do 10 000 Kč za porušení povinností uvedených v odstavcích 1 až 4. Pokutu nelze uložit, jestliže příjemci nebo společně posuzované osobě vznikla pro nesplnění uvedených povinností povinnost uhradit přeplatek na dávce. Pro vybírání a vymáhání pokut platí § 59 odst. 5 obdobně.

§ 50

Povinnosti státních orgánů, obcí, krajů a dalších osob

(1) Státní orgány, obce a kraje a jejich orgány, další právnické a fyzické osoby, s výjimkou příjemců dávek a osob společně posuzovaných (dále jen „povinná osoba“), sdělují na výzvu příslušného orgánu pomoci v hmotné nouzi, který o dávce rozhoduje, bezodkladně a bezplatně údaje rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu; jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané orgánem pomoci v hmotné nouzi, platí o úhradě zdravotních služeb poskytnutých poskytovateli zdravotních služeb zvláštní právní předpisy[18]). Údaji rozhodnými pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu se rozumí údaje o výši příjmu osob, údaje o skutečnostech prokazujících nezaopatřenost dítěte, údaje o nepříznivém zdravotním stavu osob a další údaje nezbytné pro zjištění, zda jsou plněny podmínky stanovené tímto zákonem.

(7) Jestliže povinné osoby mohou sdělit údaje rozhodné podle tohoto zákona pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu jen za podmínky, že byly pro sdělení takových údajů zbaveny mlčenlivosti, má se za to, že jsou pro případ uvedených údajů mlčenlivosti zbaveny, jestliže jim krajská pobočka Úřadu práce písemně sdělila, že osoba, jíž se takové údaje týkají, dala podle § 38 odst. 4 písemný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické a fyzické osoby sdělily krajské pobočce Úřadu práce uvedené údaje.

§ 50a

Povinnosti peněžních ústavů

(1) Banky, pobočky zahraničních bank, spořitelní a úvěrní družstva, instituce elektronických peněz, pobočky zahraničních institucí elektronických peněz, vydavatelé elektronických peněz malého rozsahu, platební instituce, pobočky zahraničních platebních institucí a poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu (dále jen „peněžní ústav“) jsou povinni sdělit orgánu pomoci v hmotné nouzi na jeho písemnou žádost údaje o číslech účtů žadatele o dávku, příjemce dávky i společně posuzovaných osob nebo jeho jiných jedinečných identifikátorech, jakož i o jejich stavu a změnách.

(2) Orgán pomoci v hmotné nouzi požádá peněžní ústav o součinnost elektronicky datovým souborem a peněžní ústav součinnost elektronicky datovým souborem poskytne. Peněžní ústav není povinen poskytnout orgánu

pomoci v hmotné nouzi součinnost, není-li žádost o součinnost podána elektronicky datovým souborem nebo nemá-li stanovené obsahové náležitosti anebo nemá-li datový soubor stanovený formát nebo strukturu. Prováděcí právní předpis stanoví formát a strukturu tohoto datového souboru a obsahové náležitosti žádosti o součinnost. Věty první a druhá se nepoužijí, týká-li se součinnost údajů o mzdě nebo jiném příjmu vypláceném peněžním ústavem nebo srážek prováděných z tohoto příjmu.

§ 50b

(1) Jestliže je podle § 50 odst. 1 vyzván zaměstnavatel k doručení potvrzení o výši rozhodného příjmu uvedeného v § 9 odst. 1 písm. a) oprávněné osoby nebo osoby s ní společně posuzované v rozhodném období, je povinen doručit toto potvrzení orgánu pomoci v hmotné nouzi do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší lhůtu. Má-li zaměstnavatel zpřístupněnu datovou schránku, je povinen potvrzení o výši rozhodného příjmu doručit pouze dálkovým přístupem datovou zprávou do datové schránky určené orgánem pomoci v hmotné nouzi nebo využitím informačního systému. Zaměstnavatel je povinen doručit potvrzení podle věty druhé podle specifikace komunikace mezi orgánem pomoci v hmotné nouzi a zaměstnavatelem a ve formátu, s obsahem a strukturou datové zprávy, které stanoví prováděcí právní předpis. Nesplňuje-li potvrzení o výši příjmu tyto podmínky, nepřihlíží se k němu; orgán pomoci v hmotné nouzi je povinen upozornit zaměstnavatele, který mu doručil potvrzení o výši příjmu, které nesplňuje tyto podmínky, na tuto skutečnost a na to, že se k tomuto potvrzení nepřihlíží. Věty první, druhá a čtvrtá se vztahují i na dodavatele plynu nebo elektřiny, je-li vyzván k doručení potvrzení o výši nákladů za plyn nebo elektřinu, které v rozhodném období zaplatila oprávněná osoba nebo osoba společně s ní posuzovaná, anebo potvrzení o výši přeplatku na nákladech za plyn nebo elektřinu, který byl v rozhodném období těmto osobám vrácen. Dodavatel plynu nebo elektřiny je povinen doručit potvrzení podle věty páté podle specifikace komunikace mezi orgánem pomoci v hmotné nouzi a dodavatelem plynu nebo elektřiny a ve formátu, s obsahem a strukturou datové zprávy, které stanoví prováděcí právní předpis.

(2) Ministerstvo může s povinnou osobou uzavřít dohodu, na jejímž základě budou orgány pomoci v hmotné nouzi činit výzvy podle § 50 odst. 1 a povinná osoba bude sdělovat rozhodné údaje výhradně prostřednictvím informačního systému. Výzva orgánu pomoci v hmotné nouzi ke sdělení rozhodných údajů učiněná prostřednictvím informačního systému je doručena okamžikem, kdy se do informačního systému přihlásí povinná osoba. Za přihlášení povinné osoby do informačního systému se považuje i automatizovaný přístup povinné osoby do informačního systému technickými prostředky bez účasti fyzické osoby. Nepřihlásí-li se do informačního systému povinná osoba ve lhůtě 3 dnů od učinění výzvy, považuje se tato výzva za doručenou posledním dnem této lhůty. Lhůta pro splnění povinnosti povinné osoby činí 8 dnů ode dne doručení výzvy prostřednictvím informačního systému, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší lhůtu. Dohoda podle věty první musí obsahovat

a) specifikaci, formát a strukturu výzev a sdělovaných údajů,

b) způsob přihlašování a jeho zaznamenávání a ověřování v rámci informačního systému.

§ 51

Přeplatky

(1) Jestliže příjemce dávky přijímal dávku, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že tato dávka byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, nebo jestliže dávka byla přiznána nebo její výše stanovena na základ nepravdivých, neúplných nebo zkreslených údajů, sdělených příjemcem, je povinen částky neprávem přijaté vrátit.

(2) Jestliže osoba společně posuzovaná s příjemcem dávky způsobila, že dávka byla poskytována neprávem, ačkoliv to musela z okolností předpokládat, je povinna neoprávněně poskytnuté částky vrátit.

(3) Jestliže osoba nevyužije mimořádnou okamžitou pomoc k účelu, pro který byla určena, popřípadě využije pouze její část, jedná se o přeplatek a osoba je povinna mimořádnou okamžitou pomoc, popřípadě její část, vrátit orgánu pomoci v hmotné nouzi.

(4) Jestliže přeplatek na dávce způsobily osoby uvedené v odstavcích 1 až 3 společně, odpovídají orgánu pomoci v hmotné nouzi, který dávku vyplatil, za vrácení přeplatku na dávce společně a nerozdílně.

(5) Povinnost vrátit přeplatek na dávce nevzniká, jestliže tento přeplatek nepřesahuje částku 300 Kč u jednoho druhu dávky.

(6) O povinnosti vrátit dávku nebo její část podle odstavců 1 až 4 rozhoduje orgán pomoci v hmotné nouzi, který dávku vyplatil. Částky neprávem přijaté mohou být sráženy též z běžně vyplácené nebo později přiznané opakující se dávky; po provedení srážky musí povinné osobě zůstat nejméně částka ve výši existenčního minima, a v případě dalších povinných společně posuzovaných osob, nejméně částka ve výši existenčního minima, a jsou-li mezi společně posuzovanými osobami též nezaopatřené děti, nejméně částka ve výši jejich životního minima, a to každé z těchto osob. Ustanovení o nepostižitelnosti dávky exekucí v tomto případě neplatí. Toto rozhodnutí lze vydat nejpozději do 5 let ode dne, kdy byla dávka vyplacena. Tato lhůta se nevztahuje na možnost vydání dalšího rozhodnutí v téže věci.

§ 52

Informační systém pomoci v hmotné nouzi

(1) Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou oprávněny zpracovávat údaje potřebné pro rozhodování o dávkách a jejich výplatu včetně osobních údajů, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů[36]).

(2) Ministerstvo je správcem informačního systému pomoci v hmotné nouzi, který obsahuje údaje o dávkách a jejich výši, o poživatelích těchto dávek a žadatelích o tyto dávky a osobách s nimi společně posuzovaných. Údaje z tohoto informačního systému sděluje ostatním orgánům pomoci v hmotné nouzi v souvislosti s řízením o dávkách, a to v rozsahu nezbytném pro řízení o dávkách.

(3) Ministerstvo zajišťuje pro provádění zákona na vlastní náklady aplikační program automatizovaného zpracování údajů potřebný pro rozhodování o dávkách, jejich výplatu a jejich kontrolu, včetně jeho aktualizací, a poskytuje

tento program bezplatně orgánům pomoci v hmotné nouzi. Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou povinny při řízení o dávkách, při jejich výplatě a kontrole tento program používat.

(4) Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou povinny zajistit uložení všech údajů z informačního systému pomoci v hmotné nouzi, které byly získány na základě zpracování údajů o hmotné nouzi (odstavec 2), a všech písemností a spisů týkajících se pravomocně ukončených správních řízení o dávkách po dobu 15 kalendářních let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k pravomocnému ukončení takového správního řízení nebo k poslednímu uložení údajů do informačního systému. Pro účely tohoto zákona se písemností a spisem rozumí spis a písemnost podle zvláštního právního předpisu.

(5) Veškeré údaje, které jsou vedeny v informačním systému pomoci v hmotné nouzi, jsou součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí[66]).

§ 54

(1) Krajské pobočky Úřadu práce vybírají neprávem poskytnuté dávky a dávky poskytnuté v nesprávné výši a v individuálních případech rozhodují o prominutí povinnosti vrátit tyto dávky. Rozhodnout o prominutí povinnosti vrátit částky vyšší než 10 000 Kč však mohou jen s předchozím souhlasem ministerstva.

(2) Vrácené prostředky podle odstavce 1 jsou příjmem státního rozpočtu v případě jejich vrácení v jiném roce, než v roce poskytnutí. Tyto prostředky je povinen orgán, který je vybral, bezodkladně odvést do státního rozpočtu. Vrácené prostředky, k jejichž vrácení došlo v roce jejich poskytnutí ze státního rozpočtu, se použijí ke stejnému účelu v tomtéž roce, popřípadě se stávají předmětem finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem.

(3) Vymáhání neoprávněně vyplacených dávek provádí příslušný celní úřad. Částky vymožené podle věty první jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 55

Mlčenlivost

(1) Zaměstnanci orgánů pomoci v hmotné nouzi, zaměstnanci státu, zaměstnanci městské části hlavního města Prahy určené Statutem hlavního města Prahy zařazení do úřadu městské části, zaměstnanci krajů a zaměstnanci hlavního města Prahy zařazení do Magistrátu hlavního města Prahy jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při rozhodování o dávkách nebo v přímé souvislosti s ním, pokud se dále nestanoví jinak. Tato povinnost trvá i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci uvedených orgánů zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Údaje týkající se příjemců dávky, společně posuzovaných osob, státních orgánů nebo dalších fyzických nebo právnických osob, které se orgány uvedené v odstavci 1 při své činnosti dozvědí, sdělují jiným subjektům, jen stanoví-li tak zvláštní právní předpis[40]) nebo tento zákon; jinak mohou tyto údaje sdělit jiným subjektům jen se

souhlasem příjemce dávky, společně posuzované osoby, státního orgánu nebo dalších fyzických nebo právnických osob.

(3) Orgány uvedené v odstavci 1 jsou povinny na žádost poskytovat

a) orgánům sociálního zabezpečení[41]) údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění a orgánům nemocenského pojištění[67]) údaje potřebné pro provádění nemocenského pojištění; těmto orgánům sdělují rovněž údaje potřebné pro plnění úkolů vyplývajících z práva Evropských společenství a plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv v oblasti důchodového pojištění a nemocenského pojištění,

b) ministerstvu, krajským pobočkám Úřadu práce, obecním úřadům, krajským úřadům a Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí údaje potřebné pro účely sociálně-právní ochrany dětí[42]),

c) správcům daně z příjmů[43]) údaje potřebné k vyměření a vymáhání daní,

d) zdravotním pojišťovnám[44]) údaje potřebné pro stanovení pojistného na veřejné zdravotní pojištění,

e) krajským pobočkám Úřadu práce[45]) údaje potřebné pro nároky vyplývající z právních předpisů o zaměstnanosti

f) orgánům činným v trestním řízení[46]) údaje potřebné pro trestní řízení,

g) soudům a správním orgánům údaje potřebné pro soudní řízení a správní řízení,

h) orgánům oprávněným podle zvláštního právního předpisu[47]) ke kontrole činností orgánů uvedených v odstavci 1 údaje potřebné k provádění této kontroly,

i) Českému statistickému úřadu údaje potřebné pro vedení statistických registrů, s výjimkou údajů týkajících se jednotlivých osob,

j) Ministerstvu financí údaje potřebné pro vedení rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách podle zákona upravujícího hazardní hry.

(4) Krajské pobočky Úřadu práce jsou povinny

a) ministerstvu poskytovat informace v případech vyřizování stížností a zobecněné informace a souhrnné údaje, s výjimkou jmenných údajů, které orgán pomoci v hmotné nouzi získá při své činnosti; tím není dotčena povinnost podle odstavce 1,

b) na žádost poskytovat orgánům oprávněným podle zvláštního právního předpisu[47]) ke kontrole činnosti orgánů pomoci v hmotné nouzi informace potřebné k provádění této kontroly,

c) na žádost osoby, která je příjemcem dávky nebo společně s ním posuzovanou osobou, nebo zákonného zástupce anebo opatrovníka této osoby, vydat pro účely stanovené zvláštním právním předpisem[48]) potvrzení o tom, že daná osoba je příjemcem dávky nebo společně s ním posuzovanou osobou.

(5) Povinnost mlčenlivosti stanovená v odstavcích 1 a 2 platí obdobně pro zaměstnance obcí zařazené do

pověřených obecních úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a pro zaměstnance státu zařazené k výkonu práce v újezdních úřadech, jde-li o skutečnosti, s kterými se seznámili při výkonu činností sociální práce podle § 64 odst. 3. Pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady jsou povinny na žádost poskytovat orgánům pomoci v hmotné nouzi potřebné údaje pro účely rozhodování o dávkách a pro účely odvolacího řízení.

(6) Zobecněné informace a souhrnné údaje, které ministerstvo a orgány pomoci v hmotné nouzi získají při své činnosti, mohou být bez uvedení konkrétních jmenných údajů využívány zaměstnanci těchto orgánů při vědecké, publikační a pedagogické činnosti nebo ministerstvem pro analytickou a koncepční činnost.

§ 56

Kontrolní činnost

(1) Na kontrolu podkladů poskytovaných jinými státními orgány, obcemi a kraji a jejich orgány a dalšími právnickými a fyzickými osobami a na kontrolu poskytování dávek se vztahují zvláštní právní předpisy o provádění kontroly[49]).

(2) Zaměstnanci zařazení v orgánech pomoci v hmotné nouzi pověření provedením kontroly mají oprávnění kontrolovat u státních orgánů, obcí a krajů a jejich orgánů a dalších právnických nebo fyzických osob plnění povinností uložených v § 50. Jde-li o banky, týká se oprávnění kontrolovat podle věty první jen povinností, které banka plní podle § 50 jako zaměstnavatel osoby, jejíž údaje se pro nárok nebo výši dávky zjišťují.

Přestupky

§ 57

(1) Zaměstnanec uvedený v § 55 odst. 1 nebo § 55 odst. 5 se dopustí přestupku tím, že poruší povinnost zachovávat mlčenlivost podle § 55 odst. 1 nebo § 55 odst. 5.

(2) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že na výzvu podle § 50, § 50a nebo § 50b odst. 1 nesdělí údaje rozhodné pro nárok na dávku, její výši a výplatu, nebo údaje nesdělí ve stanovené lhůtě podle specifikace komunikace, ve formátu, s obsahem a strukturou datové zprávy stanovenými podle § 50a nebo 50b odst. 1.

(3) Za přestupek podle odstavců 1 a 2 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

§ 58

(1) Právnická osoba se dopustí přestupku tím, že na výzvu podle § 50, § 50a nebo § 50b odst. 1 nesdělí údaje rozhodné pro nárok na dávku, její výši a výplatu, nebo údaje nesdělí ve stanovené lhůtě podle specifikace komunikace, ve formátu, s obsahem a strukturou datové zprávy stanovenými podle § 50a nebo 50b odst. 1.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

§ 59

Přestupky uvedené v § 57 odst. 2 a § 58 odst. 1 projednávají příslušné orgány pomoci v hmotné nouzi, na jejichž výzvu nebyla povinnost splněna.

ČÁST PÁTÁ

Organizace a řízení

HLAVA I

Organizace

§ 60

Ministerstvo

Ministerstvo

a) řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti pomoci v hmotné nouzi,

b) zabezpečuje jednotný postup pro řešení hmotné nouze na území České republiky,

c) zabezpečuje jednotný aplikační program automatizovaného zpracování údajů potřebný pro rozhodování o dávkách, jejich výplatu a jejich kontrolu, včetně jeho aktualizací, a poskytuje tento program bezplatně orgánům pomoci v hmotné nouzi (§ 52 odst. 3),

d) stanovuje jednotné tiskopisy žádostí o dávky a zveřejní je na internetu,

e) je správcem informačního systému o dávkách a jejich výši,

f) vydá metodický pokyn určující optimální počty zaměstnanců vzhledem k počtu adresátů dávek.

§ 61

Krajská pobočka Úřadu práce

(1) Krajská pobočka Úřadu práce

a) rozhoduje o přiznání příspěvku na živobytí, mimořádné okamžité pomoci a doplatku na bydlení a o jejich výši a provádí jejich výplatu,

b) poskytuje osobám informace vedoucí k řešení hmotné nouze nebo k jejímu předcházení; tyto informace cizinci s povoleným dlouhodobým pobytem na území České republiky za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci podle jiného právního předpisu[57]) sdělí písemně,

c) posuzuje, zda se osoba uvedená v § 16 odst. 1 nestala neodůvodnitelnou zátěží systému,

d) písemně sděluje Ministerstvu vnitra[28]) zjištění, že osoba uvedená v § 16 odst. 1 se stala neodůvodnitelnou zátěží systému,

e) písemně sděluje Ministerstvu vnitra[49a]), že úhrnný měsíční příjem osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. f), a společně s ní posuzovaných osob, zjištěný při rozhodování o příspěvku na živobytí, nedosahuje částky živobytí společně posuzovaných osob,

f) spolupracuje zejména s orgány sociálně-právní ochrany dětí, povinnými osobami, orgány činnými v trestním řízení a soudy při uplatňování nároku dítěte na výživné a při vymáhání plnění vyživovací povinnosti,

g) písemně sděluje Ministerstvu vnitra[58]), že cizinec, kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci podle jiného právního předpisu[57]), podal žádost o příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení nebo mimořádnou okamžitou pomoc,

h) informuje podle § 35a odst. 2 pověřený obecní úřad nebo újezdní úřad,

i) podává pověřenému obecnímu úřadu nebo újezdnímu úřadu, příslušnému podle místa skutečného pobytu osoby, popřípadě společně posuzovaných osob, žádost o informaci podle § 35a odst. 1.

(2) Krajská pobočka Úřadu práce je oprávněna provést posouzení a oznámení podle odstavce 1 písm. c) a d) v odůvodněných případech též opětovně.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce dále

a) vede evidenci osob vykonávajících veřejnou službu, která obsahuje jméno, popřípadě jména, příjmení, den, měsíc a rok narození a trvalý pobyt těchto osob, včetně informací o zahájení výkonu veřejné služby, o jejím ukončení a hodnocení, pokud se s obcemi nebo dalšími subjekty nedohodne jinak,

b) uděluje závazné pokyny při výkonu veřejné služby a zabezpečuje kontrolu výkonu veřejné služby, pokud se s obcemi nebo dalšími subjekty nedohodne jinak,

c) uzavírá smlouvu o výkonu veřejné služby s přihlédnutím k dosaženému vzdělání a profesní praxi, pokud se s obcemi nebo dalšími subjekty nedohodne jinak,

d) uzavírá pojistnou smlouvu kryjící odpovědnost za škodu na majetku nebo na zdraví, kterou osoba vykonávající veřejnou službu způsobí nebo která jí bude způsobena, pokud se s obcemi nebo dalšími subjekty nedohodne jinak

e) uzavírá dohodu s obcí, že na jejím území může být veřejná služba vykonávána.

(4) Krajská pobočka Úřadu práce může s obcí nebo dalšími subjekty uzavřít písemnou smlouvu o organizaci a

výkonu veřejné služby obcí nebo dalšími subjekty.

HLAVA II

Povinnosti a oprávnění orgánů pomoci v hmotné nouzi, pověřených obecních úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a újezdních úřadů a jejich zaměstnanců

§ 63

(1) Zaměstnanci orgánů pomoci v hmotné nouzi jsou na základě souhlasu žadatele o dávku, příjemce dávky a osob společně posuzovaných oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona vstupovat do obydlí, v němž tyto osoby žijí, a to s cílem provádět sociální šetření, popřípadě šetření v místě pro vyhodnocení podmínek nároku na dávky. Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat služebním průkazem společně se zvláštním oprávněním vydaným příslušným orgánem pomoci v hmotné nouzi jako doložkou služebního průkazu. Toto zvláštní oprávnění obsahuje označení účelu vydání, číslo služebního průkazu, jméno, popřípadě jména, a příjmení zaměstnance a identifikační údaje vydávajícího orgánu pomoci v hmotné nouzi. O sociálním šetření, popřípadě o šetření v místě prc vyhodnocení podmínek nároku na dávky podle věty první se vždy učiní záznam ve spise.

(2) Pokud žadatel o dávku, příjemce dávky nebo osoba společně posuzovaná tím, že nedají souhlas se vstupem do obydlí, znemožní provedení sociálního šetření, popřípadě šetření v místě, k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo její výši, může jim být žádost o dávku zamítnuta nebo dávka odejmuta, popřípadě snížena její výše.

(3) Zaměstnanci obcí zařazení do pověřených obecních úřadů nebo obecních úřadů obcí s rozšířenou působností jako sociální pracovníci[69]) a zaměstnanci státu zařazení k výkonu práce v újezdních úřadech jako sociální pracovníci[69]) jsou na základě souhlasu osoby v hmotné nouzi a osob společně posuzovaných oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona vstupovat do obydlí, v němž tyto osoby žijí, a to s cílem vykonávat činnosti sociální práce. Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat průkazem vydaným příslušným úřadem; náležitosti průkazu stanoví prováděcí právní předpis.

§ 64

(1) Zaměstnanci orgánů pomoci v hmotné nouzi jsou v souvislosti s poskytováním dávek povinni

a) chránit práva a zájmy osob v hmotné nouzi, přitom respektovat jejich důstojnost, soukromí a důvěrnost sdělení a zachovávat mlčenlivost, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak,

b) informovat každou osobu o možných postupech řešení hmotné nouze a zapojovat ji do řešení její situace a vést ji k vlastní odpovědnosti,

c) respektovat jedinečnost každé osoby bez ohledu na její původ, etnickou příslušnost, rasu či barvu pleti,

mateřský jazyk, ekonomickou situaci, věk, zdravotní stav, sexuální orientaci, náboženské a politické přesvědčení, a to bez ohledu na skutečnost, jak se tato osoba podílí na životě společnosti,

d) vyhledávat aktivně osoby, které jsou ohroženy hmotnou nouzí, nebo se již ve stavu hmotné nouze nacházejí,

e) spolupracovat s obcí, v jejíž působnosti se bydliště osoby v hmotné nouzi nachází.

(2) Zaměstnanci orgánů pomoci v hmotné nouzi, kteří jsou zařazeni jako sociální pracovníci [69]), jsou dále povinni v souvislosti s posuzováním stavu hmotné nouze příjemců příspěvku na živobytí a společně posuzovaných osob, které se nacházejí ve stavu hmotné nouze déle než tři kalendářní měsíce, s výjimkou nezaopatřených dětí,

a) shromažďovat a analyzovat údaje o osobách v hmotné nouzi, potřebné pro posouzení jejich situace,

b) dohodnout ve spolupráci s osobami v hmotné nouzi postup řešení jejich situace hmotné nouze,

c) používat při řešení situace hmotné nouze osoby metody a postupy, které jsou vhodné pro tyto osoby,

d) vést nezbytnou dokumentaci o metodách a postupech řešení situace hmotné nouze osob včetně zhodnocení pří ukončení spolupráce s osobami v hmotné nouzi,

e) spolupracovat s dalšími zaměstnanci orgánu pomoci v hmotné nouzi při řešení situace osob v hmotné nouzi a umožňovat kontrolu použitých metod a postupů,

f) spolupracovat při řešení situace hmotné nouze osob s provozovateli sociálních služeb, s poradenskými zařízeními a organizacemi, které osobám v hmotné nouzi v obci pomáhají.

(3) Povinnosti stanovené v odstavcích 1 a 2 platí obdobně pro zaměstnance obcí, kteří jsou zařazeni do pověřených obecních úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností jako sociální pracovníci[69]), a zaměstnance státu, kteří jsou zařazeni k výkonu práce v újezdních úřadech jako sociální pracovníci[69]), při řešení situace osob v hmotné nouzi, a to bez ohledu na dobu, po kterou se tyto osoby ve stavu hmotné nouze nacházejí; přitom tito zaměstnanci spolupracují s příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce. Tito zaměstnanci jsou dále povinni v souvislosti s výkonem činností sociální práce vést Standardizovaný záznam sociálního pracovníka, který je součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí.

§ 65

Orgány pomoci v hmotné nouzi, pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady jsou povinny

a) zabezpečit, aby jejich zaměstnanci při řešení hmotné nouze osoby dodržovali povinnosti uvedené v § 64,

b) bezplatně si vzájemně poskytovat informace potřebné k rozhodování ve věci hmotné nouze,

c) využívat pro řešení hmotné nouze informační systém pomoci v hmotné nouzi.

§ 65a

Na zajištění činností sociální práce, které jsou vykonávány v souvislosti s povinnostmi uvedenými v § 63 a 64, se pověřeným obcím a obcím s rozšířenou působností poskytuje příspěvek formou účelové dotace. Dotaci poskytuje ministerstvo podle zvláštního právního předpisu[77]). Dotace ze státního rozpočtu je pověřeným obcím a obcím s rozšířenou působností poskytována prostřednictvím rozpočtu kraje; tato činnost krajů je činností vykonávanou v přenesené působnosti.

HLAVA III

Řízení

§ 66

Zkrácené řízení

V řízení o změně způsobu výplaty dávky je prvním úkonem v řízení vydání oznámení podle § 76.

§ 67

Místní příslušnost

(1) Místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce se řídí, pokud tento zákon nestanoví jinak,

a) místem, kde osoba bydlí nebo kde se skutečně zdržuje,

b) jestliže však k situaci, která vyžaduje poskytnutí mimořádné okamžité pomoci, došlo mimo správní obvod krajské pobočky Úřadu práce, kde osoba bydlí nebo kde se skutečně zdržuje, je místně příslušnou krajská pobočka Úřadu práce, v jejímž správním obvodu k této situaci došlo.

(2) Místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce při postupu podle § 61 odst. 1 písm. c) a d) se řídí místem pobytu[9]) osoby uvedené v § 61 odst. 1 písm. c).

§ 68

Účastníci řízení

Osoby společně posuzované se žadatelem o dávku nebo jejím příjemcem (§ 2 odst. 1) jsou účastníky řízení o dávkách, jen jde-li o řízení o přeplatku na dávce, který měly tyto osoby způsobit samostatně, popřípadě společně se žadatelem o dávku.

§ 69

Zahájení řízení

(1) Řízení o přiznání dávky se zahajuje na základě písemné žádosti osoby, není-li dále stanoveno jinak (§ 70), podané příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(2) Řízení o změně výše již přiznané dávky nebo o jejím odnětí nebo o zastavení její výplaty nebo o přeplatku se zahajuje na návrh příjemce, zvláštního příjemce, osoby společně posuzované nebo z moci úřední.

(3) Byla-li uzavřena veřejnoprávní smlouva podle § 6a odst. 1, lze žádost podle odstavců 1 a 2 podat též v kterékoliv provozovně držitele poštovní licence. Řízení o žádosti je v případech uvedených ve větě první zahájeno dnem podání žádosti v provozovně držitele poštovní licence.

§ 70

Zastupování

(1) Je-li nezletilá oprávněná osoba svěřena na základě rozhodnutí příslušného orgánu do péče jiné fyzické osoby, je oprávněna uplatnit nárok nezletilé oprávněné osoby a zastupuje ji v řízení o dávkách namísto zákonného zástupce tato fyzická osoba.

(2) Je-li nezletilá oprávněná osoba v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež, je oprávněno uplatnit nárok nezletilé oprávněné osoby a zastupuje tuto osobu v řízení o dávkách toto zařízení v případě, že zákonný zástupce nebo opatrovník nepožádal o dávku nejpozději do 2 měsíců ode dne, kdy mu byla zaslána písemná výzva krajské pobočky Úřadu práce, aby o dávku pro nezletilou osobu požádal, nebo v případě, kdy pobyt zákonného zástupce nebo opatrovníka není znám.

§ 71

Podání a jiné úkony

(1) Byla-li uzavřena veřejnoprávní smlouva podle § 6a odst. 1, lze podání podle tohoto zákona činit též v kterékoliv provozovně držitele poštovní licence. Podání vůči příslušné krajské pobočce Úřadu práce je v případech uvedených ve větě první učiněno dnem, kdy bylo přijato v provozovně držitele poštovní licence.

(2) Je-li podle tohoto zákona pro podání nebo jiný úkon předepsán tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit též jako digitální úkon[91]), pokud ministerstvo zveřejnilo příslušný tiskopis v elektronické podobě nebo elektronický formulář.

§ 72

Náležitosti žádosti

(1) Žádost o dávku obsahuje kromě náležitostí stanovených správním řádem

a) skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte, je-li to pro nárok na dávku nebo její výši potřebné,

b) prohlášení žadatele, že jeho celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mu neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami,

c) určení, jakým způsobem by měla být dávka vyplácena, popřípadě vyplacena,

d) údaj o počtu osob, které užívají byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení společně se žadatelem o dávku.

(2) Žádost o dávku dále obsahuje, posuzují-li se pro nárok na dávku spolu s žadatelem společně posuzované osoby,

a) údaje o tom, kdo je společně posuzovanou osobou,

b) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, rodná čísla společně posuzovaných osob, rodinný stav a adresu místa jejich trvalého pobytu,

c) prohlášení společně s ním posuzovaných osob, že jejich celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jim neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.

(3) K žádosti o příspěvek na živobytí musí být dále přiloženy tyto doklady:

a) doklady o výši příjmu žadatele a společně s ním posuzovaných osob v rozhodném období nebo identifikační údaje zaměstnavatele žadatele a společně s ním posuzovaných osob, jde-li o příjem uvedený v § 9 odst. 1 písm. a),,

b) doklad o tom, že byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení jsou užívány na základě smlouvy, rozhodnutí nebo jiného právního titulu,

c) doklad o podlahové ploše bytu nebo jiného než obytného prostoru,

d) doklady, na základě kterých je možné získat údaje potřebné k hodnocení standardů kvality bydlení stavby pro individuální či rodinnou rekreaci nebo jiného než obytného prostoru podle § 33b,

e) doklad o výši a úhradě nájemného, popřípadě o výši obdobných nákladů spojených s vlastnickou formou bydlení, družstevní formou bydlení nebo jinou než nájemní, družstevní nebo vlastnickou formou bydlení,

f) doklad o výši pravidelných úhrad za služby bezprostředně spojené s užíváním bytu, jiného než obytného prostoru nebo ubytovacího zařízení a rozpis těchto služeb,

g) doklad o výši záloh a úhrad za dodávku elektrické energie a plynu, případně dalších druhů paliv, a rozpis těchto energií, anebo identifikační údaje dodavatele plynu nebo elektřiny a odběrného místa,

h) doporučení odborného lékaře o nutnosti dietního stravování,

i) doklad o plnění soudem stanovené vyživovací povinnosti vůči nezletilému dítěti, případně o výši dluhu na výživném.

(4) K žádosti o doplatek na bydlení musí být dále přiloženy tyto doklady:

a) doklad o tom, že byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení jsou užívány na základě smlouvy, rozhodnutí nebo jiného právního titulu,

b) doklad o podlahové ploše bytu nebo jiného než obytného prostoru,

c) doklady, na základě kterých je možné získat údaje potřebné k hodnocení standardů kvality bydlení stavby pro individuální či rodinnou rekreaci nebo jiného než obytného prostoru podle § 33b,

d) doklad o výši a úhradě nájemného, popřípadě o výši obdobných nákladů spojených s vlastnickou formou bydlení, družstevní formou bydlení nebo jinou než nájemní, družstevní nebo vlastnickou formou bydlení,

e) doklad o výši pravidelných úhrad za služby bezprostředně spojené s užíváním bytu, jiného než obytného prostoru nebo ubytovacího zařízení a rozpis těchto služeb,

f) doklad o výši záloh a úhrad za dodávku elektrické energie a plynu, případně dalších druhů paliv, a rozpis těchto energií, anebo identifikační údaje dodavatele plynu nebo elektřiny a odběrného místa,

g) doklad prokazující zdravotní stav žadatele, jestliže je žádáno zvýšení podle § 34 písm. c),

h) doklady prokazující osiřelost dítěte a skutečnost, že jde o dítě žijící v náhradní rodinné péči nebo v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež, a doklad prokazující přechod nájmu bytu, jde-li o žádost osiřelého dítěte.

(5) Žádost o mimořádnou okamžitou pomoc dále obsahuje stručný popis vážné mimořádné události s uvedením účelu, ke kterému má být mimořádná okamžitá pomoc použita, nebo stručný popis okamžité (aktuální) životní situace.

(6) Lze-li skutečnosti uvedené v odstavcích 1 až 4 ověřit z rozhodnutí příslušných orgánů [51]) nebo z jiných dokladů nevyžaduje se přiložení potvrzení.

(7) Je-li žadatelem nebo osobou společně posuzovanou osoba, které nebylo přiděleno rodné číslo, uvede tato osoba číslo dokladu opravňujícího osobu k pobytu na území České republiky.

(8) Pokud je předložení dokladů uvedených v odstavci 3 písm. c) a d) a v odstavci 4 písm. b) a c) spojeno pro žadatele o dávku s těžko překonatelnou překážkou, poskytne tyto doklady na žádost orgánu pomoci v hmotné nouzi obecný stavební úřad.

(9) Není-li potvrzení o výši rozhodného příjmu uvedeného v § 9 odst. 1 písm. a) předloženo žadatelem o dávku, zjišťuje orgán pomoci v hmotné nouzi výši tohoto příjmu postupem podle § 50b odst. 1 vět první, druhé a čtvrté nebo § 50b odst. 2; nezjistí-li orgán pomoci v hmotné nouzi rozhodný příjem tímto postupem, vyzve k předložení

potvrzení o výši příjmu žadatele o dávku. Věta první se vztahuje i na zjišťování výše nákladů za plyn nebo elektřinu, které v rozhodném období zaplatila oprávněná osoba nebo osoba společně s ní posuzovaná, nebo zjišťování výše přeplatku na nákladech za plyn nebo elektřinu, který byl v rozhodném období těmto osobám vrácen.

§ 73

V řízení o dávkách podle tohoto zákona lze jako podklady pro vydání rozhodnutí použít záznamy na technických nosičích dat, mikrografické záznamy, tištěné produkty optického archivačního systému a tištěné nebo fotografické produkty jiné výpočetní techniky místo originálu listiny, podle jehož obsahu byly pořízeny. Orgán pomoci v hmotné nouzi vyzve osobu, která předložila kopii listiny, k předložení originálu nebo úředně ověřeného opisu nebo kopie listiny, má-li pochybnosti o pravosti předložené kopie.

§ 74

Vyjádření k podkladům pro rozhodnutí

(1) Povinnost správního orgánu dát účastníku řízení před vydáním rozhodnutí možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí neplatí, bude-li rozhodnutí vydáváno pouze na základě podkladů, které správnímu orgánu předložil tento účastník řízení nebo osoba s ním společně posuzovaná, nebo údajů, které jsou vedeny v Jednotném informačním systému práce a sociálních věcí, anebo jedná-li se o situace uvedené v § 49 odst. 5.

(2) V případech uvedených v odstavci 1 může být prvním úkonem správního orgánu v řízení vydání rozhodnutí ve věci, jedná-li se o řízení vedené z moci úřední.

§ 75

Vydávání rozhodnutí

Rozhodnutí se vydává jen v případě, že

a) dávka nebyla přiznána nebo nebyla přiznána v požadovaném rozsahu,

b) dávka byla odejmuta,

c) dávka byla snížena,

d) výplata dávky byla zastavena,

e) jde o přeplatek na dávce,

f) jde o rozhodnutí podle § 16 odst. 6,

g) jde o rozhodnutí podle § 76 odst. 3,

h) jde o rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce (§ 40 odst. 2),

i) jde o rozhodnutí podle § 54 odst. 1.

§ 76

Oznámení a námitky

(1) Rozhoduje-li orgán pomoci v hmotné nouzi o dávce v případech, kdy se nevydává rozhodnutí, je povinen žadateli doručit písemné oznámení o dávce a její výši. Písemné oznámení o dávce se nedoručuje do vlastních rukou

(2) Proti postupu uvedenému v odstavci 1 lze uplatnit do 15 dnů ode dne výplaty první splátky dávky po jejím přiznání nebo ode dne výplaty dávky po jejím přiznání námitky. K námitkám, které byly podány opožděně, se nepřihlíží.

(3) Námitky se podávají písemně u příslušného orgánu pomoci v hmotné nouzi, který dávku přiznal. Orgán pomoci v hmotné nouzi vydá do 30 dnů ode dne, kdy mu námitky došly, rozhodnutí o dávce.

(4) Oznámení se nedoručuje, dojde-li ke změně výše dávky z důvodu zvýšení životního minima a existenčního minima nebo u nezaopatřeného dítěte z důvodu dosažení věku stanoveného pro používání vyšší částky životního minima, pokud je důvodem změny výše dávky pouze změna věku dítěte. Pro podání námitek platí odstavce 2 a 3 obdobně.

§ 77

Opravné prostředky

(1) O odvolání proti rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce rozhoduje ministerstvo.

(2) Odvolání proti rozhodnutí vydanému podle tohoto zákona nemá odkladný účinek.

§ 78

Výkon rozhodnutí

(1) Správní rozhodnutí vydaná orgány pomoci v hmotné nouzi vykonávají tyto orgány, pokud není podán návrh na soudní výkon rozhodnutí.

(2) Výkon rozhodnutí provádí ten orgán pomoci v hmotné nouzi, který vydal rozhodnutí v prvním stupni řízení.

§ 79

Náklady řízení

(1) Náklady řízení o příspěvku na živobytí, mimořádné okamžité pomoci a doplatku na bydlení nese stát.

(2) Orgány pomoci v hmotné nouzi, účastníci řízení a osoby společně posuzované, nemají nárok na náhradu nákladů vzniklých v řízení o dávkách.

ČÁST ŠESTÁ

Zmocňovací a přechodná ustanovení

§ 80

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo vydá vyhlášku k provedení § 29, § 50a odst. 2, § 50b odst. 1 a § 63 odst. 3.

§ 81

Přechodná ustanovení

(1) Řízení o žádostech o dávky sociální péče podle zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „dávky sociální péče“) uplatněných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, o nichž nebylo příslušným správním orgánem prvního stupně ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona rozhodnuto, dokončí orgán pomoci v hmotné nouzi, na nějž působnost podle tohoto zákona přešla. Při rozhodování o nároku a výši dávky sociální péče v řízení zahájeném a pravomocně neskončeném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona se od podání žádosti do 31. prosince 2006 postupuje podle dosavadních právních předpisů a od 1. ledna 2007 se postupuje podle tohoto zákona. Lhůty pro vydání správních rozhodnutí se v těchto případech prodlužují o 30 dnů.

(2) Řízení o odvoláních proti rozhodnutím vydaným o dávkách sociální péče přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí příslušný odvolací orgán podle právních předpisů účinných před 1. lednem 2007.

(3) Pokud byla dávka sociální péče pravomocně přiznána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a nárok na ni k tomuto dni trvá, příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi, na nějž působnost podle tohoto zákona přešla, posoudí nárok na příspěvek na živobytí a jeho výši nejpozději do 30. dubna 2007, přičemž nárok na výplatu dávky sociální péče po tuto dobu nezaniká, pokud trvají podmínky stanovené podle právních předpisů účinných ke dni 31. prosince 2006. Zjistí-li se, že příspěvek na živobytí nenáleží, dávka sociální péče se odejme ode dne následujícího po období, za které již byla vyplacena. Zjistí-li se, že by příspěvek na živobytí náležel ve stejné částce, jako dosud vyplácená dávka sociální péče, anebo že by rozdíl mezi nimi byl menší než 100 Kč, pokračuje se beze změny ve výplatě dosavadní dávky sociální péče až do nejbližší zjištěné změny rozhodných skutečností. Zjistí-li se, že příspěvek na živobytí náleží v částce vyšší o 100 Kč a více než dosud poskytovaná dávka sociální péče, přizná se příspěvek na živobytí zpětně od 1. ledna 2007 a rozdíl mezi již vyplacenou dávkou sociální péče a příspěvkem na

živobytí se doplatí. Zjistí-li se, že příspěvek na živobytí náleží v částce nižší o 100 Kč a více než dosud vyplácená dávka sociální péče, dávka sociální péče se odejme ode dne následujícího po období, za které již byla vyplacena, a od téhož dne se přizná příspěvek na živobytí.

(4) Částky dlužného příspěvku na výživu dítěte podle § 5 zákona č. 482/1991 Sb., které nebyly do dne nabytí účinnosti tohoto zákona od povinné osoby vymoženy, se promlčují po uplynutí jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(5) Při posuzování hmotné nouze osoby uvedené v § 3 odst. 1 písm. b) se do doby 12 měsíců, po kterou je tato osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, nezapočítává doba vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

(6) Při posuzování částky živobytí osoby uvedené v § 31 se doba jednoho roku vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání a současného pobírání příspěvku na živobytí počítá ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(7) Náleží-li ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu podle čl. II bodu 2 zákona č. 213/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, považuje se u příjemce tohoto příspěvku podmínka, že si osoba nemůže zvýšit příjem vlastní prací, za splněnou.

ČÁST SEDMÁ

Závěrečná ustanovení

§ 82

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti.

2. Zákon č. 165/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění zákona č. 84/1993 Sb.

3. Zákon č. 134/1995 Sb., kterým se doplňuje zákon České národní rady č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

4. Zákon č. 136/1996 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

5. Zákon č. 280/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

6. Zákon č. 422/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

§ 83

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2007.

Zaorálek v. r.
Klaus v. r.
Paroubek v. r.

[1]) Čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

[2]) Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

[3]) § 25 odst. 5 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

[4]) § 120 zákona č. 435/2004 Sb.

[5a]) § 48 až 51 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

[5b]) § 52 zákona č. 108/2006 Sb.

[5c]) § 24 odst. 1 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.
§ 25 a 31 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

[7]) Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

[7a]) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

[8]) Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

[9]) Zákon č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[10]) Nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství.

[11]) § 15a zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 217/2002 Sb.

[11a]) § 42c zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 161/2006 Sb.

[12]) § 24 a 25 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

[13]) § 4 odst. 6 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

[14a]) Například § 192 zákoníku práce.

[15]) Zákon o nemocenském pojištění.

[16]) § 7 a 8 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

[17]) § 36 a násl. zákona č. 117/1995 Sb.

[17a]) § 21 a 24 zákona č. 108/2006 Sb.

[18]) Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

[19]) Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů.

[20]) Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů.

[22]) § 321 a 322 občanského soudního řádu.

[23]) Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů.

[24]) Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

[25]) § 12 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[26]) § 33 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb.

[27]) § 116 občanského zákoníku.

[28]) § 106 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 112/2006 Sb.

[29]) § 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

[30]) § 11 a násl. zákona č. 117/1995 Sb.

[31]) § 2 nebo 3 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

[32]) § 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

[33]) § 717 občanského zákoníku.

[33a]) § 34 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

[35]) § 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

[36]) Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

[37]) Zákon č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[38]) Zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů

[39]) § 13b zákona č. 133/2000 Sb., ve znění zákona č. 53/2004 Sb.

[40]) Například § 128 občanského soudního řádu, § 8 trestního řádu.

[41]) § 3 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[42]) Zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[43]) § 1 zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

[44]) § 1 zákona č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky.
Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů.

[45]) § 7 zákona č. 435/2004 Sb.

[46]) § 12 trestního řádu.

[47]) § 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

[48]) Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb.

[49]) Například zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

[49a]) § 106 odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 379/2007 Sb.

[51]) Například § 8 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb.

[52]) Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

[53]) Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

[54]) Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

[55]) § 12 až 16 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

[56]) § 108 zákona č. 435/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[57]) § 42i zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 427/2010 Sb.

[58]) § 106 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[59]) § 1 zákona č. 359/1999 Sb.

[60]) § 9 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[61]) § 55 odst. 1 písm. b) a § 52 písm. g) zákoníku práce.

[63]) § 25 odst. 1 písm. b) zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[64]) § 26 odst. 1 písm. a) zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[66]) § 4a zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 366/2011 Sb.

[67]) § 81 odst. 2 a 3 zákona č. 187/2006 Sb.

[69]) § 109 a násl. zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[70]) § 141 odst. 1 a § 144 zákoníku práce.

[71]) § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 110/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[72]) § 744 občanského zákoníku.

[73]) § 745 a 746 občanského zákoníku.

[74]) Zákon č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[75]) Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění vyhlášky č. 20/2012 Sb.

[76]) § 26 odst. 1 písm. b) zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[77]) Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

[78]) § 33 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb.

[79]) § 55 a násl. občanského zákoníku.

[80]) § 12 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

[80]) § 50b zákona č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[81]) § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů

[82]) § 40 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

[83]) § 182a odst. 1 písm. a) body 1 a 2 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění zákona č. 178/2016 Sb.

[84]) § 182a odst. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění zákona č. 178/2016 Sb.

[85]) § 5 odst. 1 zákona č. 251/2016 Sb.

[86]) § 7 odst. 1 a 3 zákona č. 251/2016 Sb.

[87]) § 8 odst. 1 a 3 zákona č. 251/2016 Sb.

[88]) § 4 odst. 2 zákona č. 251/2016 Sb.

[89]) § 10 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 313/2002 Sb.

[90]) Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

[91]) Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.